

Автономия

L'AUTONOMIE

Задграничъч листъ на вътрешната македоно-одринска организация. — Journal de l'Organisation Intérieure Macédono-Andrinopolitaine.

"Автономия" излиза всяка събота. — Цената за България е: за година 6 лева, за шест месеца 3 лева, за три месеца 1.50 л. — Всичко до се отписи до възникна се изпраща:

Редакция в "Автономия" — София.

Единъ брой 10 ст.

Le numéro 10 centimes.

"L'Autonomie" paraît chaque samedi. — Prix de l'abonnement pour l'Etranger: un an 8 fr. six mois 4 fr. — Pour tout ce qui concerne la rédaction et l'administration s'adresser au bureau du journal à Sofia (Bulgarie).

Прѣдъ революціята.

Прѣдъ съжденошните събития, които се разиграват въ нашето отечество, нами прѣдотвратътъ тѣлъдъ мало да говоримъ. Останаха на самите събития да правятъ това. Ако днес организацията се рѣшава да избѣгне съ свой задграничъч листъ, това прави за да изясни прѣдъ събитътъ исканията на борещата се населеніе и да защищи неговата кауза противъ ония козини, които враговете му биха прѣскали въ обществото.

На Илинденъ робската страна хървили ръжавицата въ лицето на Султанъ Хамидъ. Тя го извика на съмрътностенъ двубой. И днес той двубой е вътъръголемъ разгаръ. А той ще биде тѣльо до тогава, до като една отъ страните не бude повалена за винаги на земята... Това е в категоричното рѣшение на борщицата со досегашната робъ. Кой ще бude поваленъ — не можемъ пророкува. Въ хубавата, но кървава днес Македония не може вече да има чѣсто за тиранинъ и робъ; тази земя не може вече да биде „подлогъ на плачески“; а само земя, където всички твари може да се радва на живота си и гдѣтъ трбѣва да грѣе само сълънцето на свободата.... И тя ще биде такава!...

Напакъмъ, Султанъ Хамидъ, като всѣки тиранъ, разполага съ беачисленъ пѣчища и топове, за да имъ всичките шансове да смъжатъ възбудителя се робъ. Безсъмнѣнно, силата е на негова страна. Ала правото на робъ е осветено право въ днешния вѣкъ. Това право не може да биде погасено за винаги. Кога да е, то ще възтържествува. Това ще винаги тиранъ добре разбира и за това го отстъпватъ само съ собствената си смърть...

За да стигне до Илинденъ, робската земя трбѣше да прѣживѣ единъ кървавъ фазис, единъ кървава прѣходия. Тая земя трбѣше да даде искънди на жъртви, за да стигне пѣля, макар и обѣти въ кърви, до този свещенъ денъ. Тя трбѣше да хърви съ хълмъ свои склони по затворитѣ, да биде аренда на стотина безплодни по жестокостъ въ историгата на народнѣ афири, да обирне въ непеници цѣлътици свои села и градове, да потопи въ скрѣбъ съ хълмъ свои рогъти и да окажи на обикнова отличия свои синове. Тая земя трбѣше да приеме въ своята окръжавеніе недра стотини свои беачисленъ и самоуверенъ синове, наднили въ бебъръ кървави сражения въ разните народни екто. Кървавата мартриология, която почетатъ днес, по-ясно говори отъ всѣкими фрази.

Да, тая земя трбѣше да биде аренда на най-кървавите и жестоки властелински буйства и възпърства, трбѣше да прѣмнѣе една най-кървава прѣходия, за да стигне до историгата вече Илинденъ. Тя вече стигна до този денъ и отъ днъ не дѣли насамъ води лътъ и кървава борба съ тъя тиранъ. Още отъ първия ударъ Султанъ Абдулъ Хамидъ почувствува разжалтенъ своя прѣстолъ. Той отлично вижда, до кадъръ е стигналъ въ своята тиранъ, и, като всѣки жестоки властелини, непоправимъ остава даже при посѣдъто си изпаханъ. Безсъмнѣнно, той ще прибѣгне въ своето остръвено място на най-големи безчовѣчности; неговите дни и фанатизирани пѣчища ще извършватъ чудовищна жестокостъ; ще обѣрнатъ въ кърви цѣлътици градове и села; ще напълнятъ съ лъхови долини и равнини; ще обѣрнатъ въ кърви цѣлъта земя. Ала народъ който прѣгъза до Илинденъ, прѣѣзъ кървави прѣходии и който стъ своято хероство и себето-принципие очудда цѣлъ съѣтъ, — такъвъ народъ не умира. Той народъ заслужва и трбѣва да получи свободата си. И ще я получи!...

L'Insurrection en Macédoine.

Conformément à la décision du Comité du II-me district révolutionnaire, qui comprend le vilayet de Bitolia, l'insurrection dans cette contrée a été proclamée le 2 août n. s.

En même temps, des dispositions ont été prises pour grouper de fortes masses d'insurgés sur différents points, afin d'être à même de prêter leur coopération en cas de besoin.

Considérant que le mode adopté pour la lutte est celui de *guerrillas*, il entre naturellement dans le plan des insurgés d'attaquer aux troupes turques et aux bandes armées de bachi-bozouks, ainsi que de couper toutes les communications — télégraphes et chemins de fer — qui sont de nature à aider les Turcs contre les insurgés. Cependant, afin d'éviter d'innocentes victimes humaines sur les voies ferrées, deux membres de l'état-major révolutionnaire, MM. D. Groueff et B. Sarafoff, ont invité à temps la Direction des Chemins de fer Orientaux à suspendre le service de voyageurs sur ses lignes.

Déclaration des Délégués de l'Organisation Intérieure.

M. M., le Dr Tatarcheff et Chr. Matoff, délégués de l'Organisation Intérieure à l'Etranger, ont, le 10 août, publié par le consentement de leurs camarades en campagne, la Déclaration suivante:

„Les violences impunies des musulmans et les persécutions systématiques de l'administration ont acculé les chrétiens de Macédoine et ceux du vilayet d'Andrinople à la nécessité de prendre en masse les armes pour résister. Ils ont eu recours à cette extrémité après avoir éprouvé tous les moyens pacifiques en vue d'amener l'intervention de l'Europe dans le sens des traités qui ont réglé la condition de ces populations. Cette intervention reste encore à l'heure actuelle le seul moyen de remédier au mal et d'arrêter l'effusion du sang. Les démarches intermittentes tentées jusqu'à présent par le concert européen dans le but d'améliorer le régime turc par des mesures palliatives n'ayant amené qu'une recrudescence du fanatisme musulman et de l'opposition gouvernementale, il reste évident que cette intervention ne saurait être efficace que si elle avait pour résultat préliminaire et immédiat:

1) Nomination, avec l'assentiment des grandes puissances, d'un gouverneur général chrétien n'ayant jamais appartenu à l'administration ottomane et indépendant de la Sublime Porte dans l'exercice de ses fonctions.

2) Institution d'un contrôle international collectif, permanent et pourvu d'un large droit de sanction.

En faisant connaître les causes qui ont déterminé l'acte de désespoir des populations révoltées et les mesures propres à en arrêter les suites, l'Organisation Intérieure rejette toute responsabilité et déclare que, puisant son énergie dans l'idée du devoir et dans les sympathies du monde civilisé, elle poursuivra la lutte jusqu'à l'accomplissement intégral de sa tâche.

Les délégués de l'Organisation Intérieure à l'étranger.

(Signé) Dr Christo Tatarcheff
Chr. Matoff

Cette Déclaration a été, le même jour, remise aux agents diplomatiques des Grandes Puissances à Sophia.

Démenti aux raccontars turcs.

Considérant que les informations provenant de source officielle turque ne cessent d'attribuer aux intérêts des atrocités commises sur les populations turques paisibles, — ce qui est absolument contrové, — les Délégués de l'Organisation Intérieure ont publié le démenti suivant, basé sur des documents authentiques.

Dès le début de l'insurrection, le gouvernement turc s'est mis à répandre à l'Etranger de fausses nouvelles d'atrocités, soi-disant commises par les insurgés du vilayet de Monastir aux dépens de la paisible population musulmane de cette contrée. Il est évident que cela se fait avec la préparation de justifier, comme provoqués, les méfaits de bachi-bozouks, dont le monde sera témoign lors de la répression du mouvement insurrectionnel.

Aussi les délégués de l'Organisation Intérieure jugent-ils nécessaire de relever devant l'opinion publique le fait suivant: Au Congrès général insurrectionnel tenu le 5 janvier dans le vilayet de Salonique, et aux Congrès départementaux tenus, le 22 avril dans le vilayet de Monastir, le 10 juin sur le territoire de Pirin, le 28 dans le vilayet d'Andrinople et le 5 juillet dans celui d'Uskub, on a pris des décisions d'après lesquelles, dans l'Appel aux armes, il est dit aux populations de Macédoine et du vilayet d'Andrinople:

„... Nous prenons les armes contre la tyrannie et les cruautés; nous agissons au nom de la liberté et de l'humanité; — notre œuvre est donc au dessus des distinctions de races et de nationalités. Nous devons donc considérer comme nos frères tous ceux qui souffrent dans le ténébreux royaume du Sultan. Comme nous Bulgares, souffrent aussi les Valaques, les Grecs, ainsi que les paysans turcs. Si, aujourd'hui, le Grec et le Turc ne combattent pas dans nos rangs, nous attribuons cela à leur ignorance, — mais nous ne pouvons pas les traiter comme nos ennemis, ni les qualifier de tels. Notre seul ennemi est le gouvernement turc et celui qui s'élève contre nous avec des armes ou par la délation, ou celui qui s'attaque aux vieillards, aux femmes et aux enfants sans défense; — c'est celui-là que nous combattrons, c'est de lui que nous nous vengerons!... C'est pourquoi nous ordonnons à tous d'agir conformément aux décisions du Congrès central Macédono-Andrinopolitain et des Congrès départementaux.“

Les paragraphes 4, 5 et 6 de ces décisions portent:

„4) Attaquer, selon les circonstances, tout groupe turc armé, soit des troupes régulières, soit de bachi-bozouks;

„5) Détruire la population chrétienne, y compris les sujets étrangers, contre les méfaits des Turcs;

„6) Il est défendu de s'attaquer à la population turque paisible et de molester les femmes, enfans et vieillards turcs“.

La population insurgée comprend bien la volonté de ses chefs. Et les délégués de l'Organisation Intérieure, en repoussant avec indignation les calomnies des autorités turques, déclarent hautement et catégoriquement que, jusqu'ici, les insurgés n'ont pas touché même au cheveau d'un Turc innocent ou de tout autre individu non-bulgare.

La presse grecque.

Nous lissons dans le „Kratos“, journal d'Athènes:

„On mandate de Salonique que la population grecque de Bitolia prépare une pétition du gou-

vernement turc, où elle énumère, avec chiffres et documents à l'appui, tous les meurtres commis par des Bulgares sur des Grecs.

On écrit de Salonique que Mgr Kara-Vangélli, évêque grec de Kostour, qui fait une tournée dans son éparchie, accompagné par des soldats turcs et par de nombreux fidèles de l'Éparchie, est arrivé au village de Zelenitché et a "trouvé l'église grecque (?) fermée par les brigands". Il a brisé la porte de l'église, il y est entré et a officié; il a ensuite remis l'église aux villageois, qui en ont été bien contents.

"La suite de l'évêque, continuant son chemin, a arrêté deux komitadjis, porteurs de sacs remplis de fusées, et ils étaient armés de fusils Martini. Les malfrats arrêtés ont indiqué l'endroit où étaient cachés une cinquantaine d'autres fusils, et ceux-ci ont été également confisqués".

Ces deux communications sont confirmées aussi de source turque. Des télexgrammes de Constantinople parlent même de bandes qui, formées de Grecs et Valaques, sont venues de Grèce pour pénétrer dans les localités insurgées et se battre contre la population indigène en armes.

Des informations concordantes proviennent de sources officielles de Turquie et de Grèce établissent la conformité des vues de ces deux gouvernements.

Cependant les populations grecque et valaque ne partagent point ces vues, car, d'après des renseignements positifs, reçus du camp des insurgés, les Grecs et les Valaques de plusieurs villages se sont joints aux insurgés bulgares et luttent de concert avec eux.

Ce fait consolant vient prouver encore une fois que l'Organisation n'a pas de caractère d'exclusivisme national, que devant l'idée de la liberté cèdent toutes les divergences de convention et que la Macédoine, au point de vue de l'esprit des races, présente beaucoup plus d'homogénéité que ne veulent l'admettre ses détracteurs.

L'Organisation révolutionnaire en Macédoine et dans le Vilayet d'Andrinople.

Après une existence de dix ans, l'Organisation s'affirme aujourd'hui pour la première fois par la publication de son organe spécial.

Les journaux: „La Lutte“, „L'insurgé“⁴, „La libération“⁵, „Aux armes“ et d'autres encore publiés jusqu'ici par des Comités départementaux de Macédoine, poursuivaient des buts de propagande; aussi n'ont-ils pu arriver aux mains du grand public. La nature même de l'œuvre exigeait que l'Organisation arrivât à son développement entier pour laisser parler les événements mêmes.

Or, les événements se réalisent et parlent bien haut. Il est donc temps que l'Organisation renseigne le monde sur son existence. Pénétrée de l'indispensabilité historique, ayant subi d'innombrables sacrifices au nom d'un idéal élevé: la liberté, le progrès et la civilisation; — dans ce moment solennel où se déchire le voile du mystère jusqu'ici existant; — l'Organisation a décidé de se découvrir, afin de montrer son passé, son présent et son avenir, jusqu'au jour de sa disparition, qui coïncidera avec celui de la délivrance de Macédoine et du vilayet d'Andrinople.

Dans ce but et par une série d'articles nous exposerons les causes qui ont créé l'Organisation, le but qu'elle poursuit, les moyens dont elle dispose et tous les facteurs favorables ou hostiles à son action.

Pour aujourd'hui nous allons énumérer les causes politiques qui ont porté l'Organisation à s'affirmer au grand jour.

* *

I. — *Causes politiques.* — La question macédonienne fait partie de la question d'Orient, qui n'a cessé d'occuper l'Europe depuis le commencement de la décadence de la Turquie et depuis le réveil politique des nationalités des Balkans. Ce réveil, dû à l'influence de la Révolution française et à l'idée de la nationalité, a bien-tôt donné ses fruits. Ainsi se sont formés en Orient divers Etats chrétiens: la Grèce, la Serbie, la Roumanie et la Bulgarie.

Cependant, lors de la création de ces Etats, l'Europe, divisée en deux camps opposés, a cherché à garantir ses intérêts divergents. Cette divergence se révèle surtout au Congrès de Paris (1856),

lorsque quelques Etats occidentaux pensaient faire rentrer la Turquie par des réformes organiques, tandis que la Russie, continuait d'agir pour sa destruction. Les premiers obéissaient à la crainte de voir la Russie s'emparer du Bosphore et des Dardanelles. En même temps que cette action de l'Europe, la Turquie subissait aussi celle d'un élément immédiat. Les populations chrétiennes, réveillées à l'esprit national, devenaient impatientes pour l'obtention de la liberté politique, car elles n'avaient pas foi dans la faculté de la Turquie de se civiliser. Les insurrections qui éclatèrent en Bosnie, en Herzégovine et en Bulgarie amenaient les Turcs à commettre des atrocités qui secourent l'Europe. Après de longues hésitations et des négociations interminables, suivit la guerre russo-turque, dont les résultats — traité préliminaire de San-Stéfano et traité de Berlin — portent le cachet de la divergence des intérêts de l'Europe. La Russie, fatiguée par ses victoires, menacée par toute l'Europe, fut obligée de renoncer en partie à son œuvre. A Berlin on prévalut les intérêts de Etats occidentaux; et c'est ainsi que toute la Macédoine et une partie du vilayet d'Andrinople n'ont pu se soustraire au joug qui pèse sur elles. C'est ainsi que sur la question d'Orient est venue se greffer une question spéciale — celle de Macédoine.

Depuis 5—6 ans la Turquie est le théâtre d'événements qui, ôt tard, recevront une solution; il est donc d'un grand intérêt de passer en revue les résultats donnés par la vie politique dans les Balkans durant ces 25 dernières années. Nous devons dire de suite que ces résultats n'ont point répondu à ce qu'attendait l'Europe. L'insurrection de Crète, les massacres d'Arménie et l'insurrection de Macédoine ont déçu les attentes des Etats d'Occident; tandis que la vitalité et l'énergie du peuple bulgare, et — après quelques années de regrettables malentendus — les relations existantes entre la Russie et la Bulgarie ont prouvé que les opinions qui ont prévalu à Berlin en 1878, péchaient par la base. Les événements de ces 25 dernières années ont démontré au monde les deux vérités que voici:

1) que la Turquie ne peut pas se réformer seule et sans la coopération d'un contrôle européen, et

2) que les nations balkaniques, reconnaissent à leurs libérateurs, mais ayant goûté aux délices de la liberté, veulent garder leur propre autonomie et étendre leur mission comme pionniers de la civilisation européenne en Orient.

Il est soulement à regretter que ces vérités évidentes n'ont pas aujourd'hui, pour la solution de notre question, cette importance pratique qu'elles auraient eue sans la direction actuelle de la politique européenne.

Cela est dû au fait que les grandes entreprises coloniales de presque tous les Etats ont déplacé le Levant le centre de l'intérêt européen, parce que l'importance exclusive que les intérêts matériels ont prise dans la politique a totalement écarté le mobile moral et sentimental qui autrefois servait la cause de la délivrance des chrétiens.

Le peu d'intérêt dont l'Europe a témoigné par ses essais successifs d'améliorer le sort des chrétiens de Turquie a plutôt empiré la situation de ceux-ci. Privés de l'élément essentiel — contrôle international — ces essayés n'ont fait qu'augmenter l'hostilité de la Turquie à l'égard des chrétiens. Cela se voit dans la politique extérieure adoptée par le Sultan.

Est-il nécessaire de démontrer que dans le courant du siècle dernier aucun souverain turc ne s'est montré aussi partisan de l'idée panislamique que le Sultan Hamid? Faut-il établir qu'autre non a cherché le triomphe de cette idéa dans la persécution incessante et systématique des chrétiens? Ce sont là des vérités connues de tous et confirmées par les rapports officiels des Ambassadeurs accrédités à Constantinople et des Consuls résidant dans les provinces.

Aujourd'hui, aux yeux du monde, le Sultan est un récidiviste incorrigible. Où puisse-t-il cette cruelle audace?

A l'heure où du haut du minaret le muezzine appelle les fidèles à la prière, entre autres il adresse au ciel le vœu que le désaccord ne cesse de régner parmi les puissances chrétiennes. Il paraît qu'Allah a exaucé ce vœu. Bien plus: après avoir, dans une série de traités, assumé la protection des chrétiens et les avoir ainsi désignés à la vengeance des Turcs; après avoir pris certains engagements envers les chrétiens, l'Europe,

durant ces 25 dernières années, a montré si peu d'intérêt, ses moyens étaient tellement inefficaces, que le Sultan a pu se donner une grande audace pour commettre les plus révoltantes atrocités. Sous ce rapport, la responsabilité tombe en grande partie sur l'Europe elle-même.

Dans cet état de choses, les Chrétiens ont complètement perdu la confiance d'attendre de l'Europe l'exécution volontaire de certaines réformes dont l'indispensabilité avait été maintenue dans des actes internationaux et pour l'application desquelles l'Europe avait fait des promesses solennelles. Le sentiment de se voir abandonné par l'Europe et la situation insupportable résultant du joug turc ont fait naître chez les chrétiens l'idée de la légitime défense propre. Cette idée, s'étendant de proche en proche, a donné naissance à l'insurrection d'aujourd'hui.

De ce qui précéde il résulte qu'après le régime turc, qui est la cause réelle de l'insurrection actuelle, l'Europe est également responsable du sang qui coule aujourd'hui dans notre patrie.

Il ne faut pas non plus oublier que dans ce moment si hautement tragique, le peuple macédonien, plongé dans le sang et dans les larmes, se bat avec une admirable énergie et lutte pour une œuvre que l'Europe lui avait plusieurs fois promis de réaliser; que ce peuple combat pour l'exécution d'un engagement pris par l'Europe elle-même, et qu'il cherche à conquérir la liberté dont il est privé depuis cinq siècles, quand il tomba sous le joug des Turcs en s'efforçant de devenir pour l'Europe une barrière contre l'invasion musulmane.

L'insurgé chrétien lutte au nom de ces principes; il espère que la conscience du monde civilisé se réveillera enfin, pour faire triompher la justice, la liberté et la cause de l'humanité en général.

T. Karayoff.

Революционната организация в Македония и Одинско.

Слътъ десятгодишно съществуване, организацията сега за пръв път излиза откъм своя орган, „Нѣкотоѣ вѣстникъ, като: „Борецъ, Вѣстникъ“, „Освобождение“, „Борба“, „На оржакъ“ и други, когато сега се издават отъ районният комитет въ Македония. Бидејќи издаването съ чисто пропагандистка цѣль, не достига до широката публика. Естество на работата изисква организацията да чака свое пълно раз развитие, да заговори за съзнателни събития.

Днес тези събития съ настани вече и громко говорят. Върху е, процес, и дълъг на организацията е да осъди чисто съвътъ съ своето съществуване. Из никакъ въ силата на историческата необходимост, дала ненизбрани херти въ името на един висок идеал: свободата, културата напрѣдъкъ и цивилизация, въ той високо трагичен моментъ, който разкажа булото на досегашния тъй таинствен, организацията рѣшила да разкрие себе си, за да се види та каква е била, каква е и каква ще бъде до момента, въ които та ще бъде погребана въ историческия архивъ на неяната рожба — на Македония и Одинско.

Прочее, на това място въ нѣколко статии подъ редъ ний ще говоримъ за причините, които съзаха организацията, за цѣлът, които та прѣѣзда, за сръдът, които та има въ свое разположение, и за всички благоприятстващи и противъ положението фактори.

Темата на днешната наша статия ще бъде политическиятъ причини за появяването на организацията, а економическите такава ще съставятъ предмета на друга статия.

I. Политически причини. Македонския въпросъ е част отъ Източния въпросъ, който занимава Европа и напрѣдъ поради настапилото разлагане на Турция, а посѣт и поради националното и политическо създане на Балканските народи. Това създане, извършено подъ влиянието на френската революция и на идеята за националността, дала своятъ бързи подвход. Националното оформяне на извънестъ народъ всъкова биваща постъпило отъ политическото му организиране въ отдалъната държава. Така създаната Гърция, Сърбия, Ромънската и Българската държави съ сътвориха възможностъ народности.

Обаче, при създаванието на тия държави, Европа, раздѣлена на два противоположни лагери, търси да гарантира своята противоположни интереси. Така противоположността излизка най-често на Парижкия конгресъ въ 1856, когато западниятъ държави и мисъл да възпроизвеждатъ Турция съ органически реформи, а Русия продължава да действа за разнейтъ и. Елинътъ действува прѣц за спасътъ отъ заграбване на Дарданелите отъ Русия, а последната битка, нъупорно, пробиша съ пъти членъ Чёрното море. Паралелно съ тия въздействия на Европа върху Турция, въ самата нея действува единъ неподчиненъ елементъ. Това бѣха християните, Съборътъ на върховна икономическа съветъ на вѣра въ способността на Турция да стане цивилизирана държава. Настъпилътъ въ Босна, Черногория и България възстанови поразиха Европа съ жертвътъ на турската жестокостъ. Подиръ дълги колебания и прѣговори постъпва

руско-турската война, резултатът на която — С.-Софийския прелиминарен договор и Берлинският договор — носат отпечатък на противоположните интереси на Европа. Русия, източена от своята победа, запазваща със сълза Европа, биле принудени да се откажат от своето дъло. Въз Берлин пръвдойдоха интересите на западните държави и благодарение на това част от Одринския вилает създава Македония останаха възпрепятствани съ окаваните положение. По този начин при Източния въпрос се създава един специален въпрос — Македонския.

Днес, когато от 5—6 години насамъ нови вълнения съществуващи в Турия — вълнения, които рано или късно ще тръбва да получат едно разрешение от голямъ политически интерес е да се направи преглед на резултатите, които 25 години политически живот в Балканите ни донесат. Тук — веднага тръбва да се каже, че тези резултати са чисто противоположни на ония, които Европа очакваше. Критичното въстание, Арменският кланет и Македонското въстание опровергаха очакванията на западните държави, а жизнеспособността и енергията на българския народ и съществуващите днес — подиръ толкова печали днедорумяните — отношения между Русия и Бъгария доказаха несъстоятелността на митната, които пръвдомилаха в Берлин на 1878 г. Тези 25 години събития доказаха на съвсем слѣднѣтъ дѣйстиши:

1) че Турция не може да се реформира сама и безъ съдържанието на европейски контролъ, и

2) че балканските народи, признатели на своят
освободители, ня вкусили от благата на свободата, же-
ляята да запазят своята самостоятелност и да разши-
рят мисията си като пионери на европейската култура
на Изтокъ.

за разрешението на нашия въпрос, онова практическо значение, каквото тъ биха имали без новите направления въ европейската политика.

Това се вижда ясно от избръблителната политика на Султана. Тръбва ли да се доказва, че ни един от турските господари пръв по последна възможност не е бил толкова пръдъл на панисимската идея, колкото Султан Хамид? Има ли нужда да се установи, че никой друг не е търсил повече от него величие на тази идея в непрекратното и систематично избиране на християните? Това също обяснява заститни, потвърдени от официалните рапорти на посланици в Цариград и на консулите в Турция.

— Далее супружество это есть не свидетельство единства непоправимого рецидивиста. Отъ къдѣ черпи той тая жестока смѣлость?

Когато ходжът отвърхове тъ на минаретата привозават Аллаха, между другите молитви, тъ му отправя и слѣдната: „да не допустне той установяването на съгласие между седемте царе“. Изглежда, че Аллаха

е чулъ отдавна молитвата на своят правоверни. Най-първо даже сълъд като въръх договори взима по-коректното му на християнин, и съз това ги посочва на турската отъмнителност, сълъ като взима известия за заложника спрямо християнит, Европа в последните 25 години показва на няколко пъти толкова слаб интерес, сърдъстната ѝ бъда до толкова неефикасни, што Султана можа да почерпи от това голъма смълтъ за извършване на голям жестокост. Във това отношение един голъм част от отговорността се пада на

Европа.
При такъво положение, християнитет изгуби съсъмъ на поддържане да чакат от Европа доброволното изпълнение на едини реформи, необходимостта от които тъкъкожко пакти вече бѣ призата въ международният акт, и за проvezждането на които та бѣ дала търъжественни обещания. Чувството, че съзоставени от Европа и несъщностното положение под турска хомоти, породиха у християнитета идеята за законни самообрани. Такълико, подстрекано географичните, пътища, живът, из-пес

Отъ казаното до тук става ясно, проче, какво, подиръ турския режимъ, който е основната причина за

съществото възстане, Европа е това между главните виновници за пропадането на кръвът в нашето отечество.

Нека не се забрави поне в този високотрагодлив момент, че то наръд, потопен в кръв и сълзи, създала чудна енергия се бори за едно дъло, което Европа би му обещала на никоято плахи, че то наръд се бори за едно дъло, което Европа би направила свое; че този наръд отстоява с кръста си свободата и цивилизацията, за да впускат последните от благата, за които възпроизвежда на пете ръка той е бил жертва на турските

Възстановя христианин води борбата въ името на тия началата, и се надъва поне сега да събуди и раздвижки съвестта на цивилизиования свѣтъ, за да възтържествува правдата и свободата въ името на човѣчествата

солидарность и хуманность.

Чуждата преса по Македонското възстание

Оть Цариград телеграфирана на „Polit. Ког.“
Тъй като революционният комитет управляващ територия върху мястото население въ македонския виласти и въ Одринско, то поддържало, която то на селение оказва на войската и жандармерията, отредено да гонят чеитън, е твърдъ малка. Не само християните от други народности, но и самите мухамедани не са дали да служат на войската като водачи или да оказват какважа-годи помощ. Българското население още повече върви по релсите на комитетите и задължено е да кждъл да оказва поне материална помощ. Чрез разните мърки турският власти се стараят да попръчкат на говада Продължението на чеитън се обяснява отчасти и с тъй че турските войски са малко способни да водят партизанска война. Лисва имъ бърза решителност, гордълъм подвигливост и достаточна издръжливост. Осъмдесет батальона, мобилизираны приди месеци и състоят се повече от същемън мъстин хора, като окесточени и уморени от тази партизанска война. Като напомнето се оказва да се замързят тъй войници като други.

Оть Ерзерум идат обезсъкоцентни известия, според които разширят кирасиди племена готвят нова нападение противъ арменци, за да имъ заграбятъ имотът. Съ тази целъ именни не било попръщено на ибъз колуто стопани революционери, които минали въ Армения прѣзъ руската граница. За сега тѣ се намиратъ около Сасути и билатрапата войска да ги прѣстѣда. Русите кищятъ консулъ въ Ерзерумъ поискайки единъ отдалеченъ казаръ за консулското и за прибране на арменски близънци въ случай на нужда. Безъ съмѣнъ положението въ кирасидо-арменския властели въ търдъ сернисто вслѣдствие на непокорството на кавалерийските поклове хамиди; необходими скъ энергични мѣрки, за да се избѣгнатъ нещастия.

Една дописка от Солун до "Н. Г. Т. Р. Е. С." твърдъла избухването на възстането при Битолския вилает, но покрай другото съдържал много тенденциозни неясности. Казва се, че на 18 юли много младежи българи били дошли в града и на другия ден във времето на българското агенство и пръв самия агентски замъкчи един пог за заключение във връстници на революционци. Казва се още, че руският консул, който напоследък съм присъствувал на няколко сражения в Моравския, бил *душа* на революционците. А "ней-лечапчанец" бил това, че у турския редифи царувала недоволстваност и разнодължност. Съдъстие от това било пълно разлагане. Редифит от Прийляшки гарнизон сърбите и мюнини дезегертири на групи по 20, 30, 40 души и си отивали по селата, дадо превадили оръжието и мунициият на комитетът⁸.

* * *
На „Polit. Korresspondenz“ съобщават от Цариградъ, че вслѣдствие на строгите мѣрки при търсене оружие въ Кукушко и нѣкога единични насилия, много

Прѣлюдията

Прѣлюдията на Илинъ-день.

Тоа списъкъ е поразителен и по то юнацеството на народът, който е да толкова борци и герои.

Този смисъл е изразен и по начинът на израза, който с даден гласът обръща и говори
и, и по самоизвестността на самият жертва и борца. Няма всичко отгоре, тази кървава мар-
гина свидетелства за ново високо качество на борците си народ — търъдъстта и неуклон-
ностността — без която е невъзможно никакво политическо развитие. Това именно качество,
който другите такива, е залогът за бъдещето на свободното наше отечество.

Самоизбити работници

№ ред	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	Родно място	Каждъ е самоубить	Кога	Съ какъ
1	Стоянъ Лазовъ	Прилѣпъ	Прилѣпъ	1899 год.	Револверъ
2	Хр. Чемковъ	Шипъ	"	"	"
3	Юра Гавазовъ	Прилѣпъ	"	"	"
4	Василь (Сандо)	Битоля	Солунъ	25/ I 1901	"
5	Мих. П. Юрандовъ	Велесъ	Велесъ	1902 год.	"
6	Василка Иванова	Битоля	с. Шестово (Костур.)	4/II 1902	Пушка
7	Кузо П. Стефановъ	Костурско	"	"	"
8	Хр. Ивановъ Майсторъ	Леринъ	Костурско	?	?
9	Лаз. Московъ	с. Дъмбени (Костур.)	с. Вишени	4/VIII 1902	Револверъ
10	Дине Абдурамановъ	Леринъ	с. Пътеле	?	?
11	Хр. Докторевъ	?	?	?	?
12	Диме Мечето	Велесъ	Солунъ	17/IV 1903	Бомба
13	Юр. П. Юрандовъ			"	Револверъ
14	Тор-чачинището	с. Тръстеникъ	Копани	"	Самобоечка

Самоубийства матерей

№ ред	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	Родно място	Каждък е самоубитъ	Кога
1	Методий Патчевъ	Охридъ	Кадино-Село (Прилъп.)	25/III 1902 год.
2	Арсо Цѣѣтковъ	Кичевско	" " "	" "
3	Веле Кука	Прилъпско	" " "	" "
4	Янаки	Кичевско	" " "	" "
5	Коста	Демир-Хисаръ	" " "	" "
6	Рафаилъ	"	" " "	" "
7	Христо	"	" " "	" "
8	Тодоръ	?	с. Чайрлий (Битолско)	15/VII 1902 год.
9	Ристо	?	" " "	" "
10	Боше	?	" " "	" "
11	Коце Арсовъ	Штипъ	с. Карбинци (Штипско)	13 III 1903 год.
12	Юрл. Варнадинъ	Велесъ	" " "	" "
13	Илия Блаъзъ	Ямболъ	" " "	" "
14	Хр. Самоковчето	Самоковъ	" " "	" "

БИТОЛСКИ ОКРЪГЪ

Каза	по ред ж.	Село или местност	Войвода	Дата	Колко войска	Колко башнибо- зукъ	Продължи- телност на сражението	Жъртви от четата	Турски жъртви	Невинни жъртви	Учреден от източници	Затворени и осъдени	Саузеуби	Задължка
Кюстурска	1	Шестово . . .	Кузма Стефов . . .	11 фев. 1902	40	100	1/4 нощ	1	8	2 селни	—	много, но особ.	2*)	
	2	Извени . . .	Лазаров Атанас . . .	4 април 1902	800	около 100	6 часа	1	1	8 сел. 1 жена	—	1	1*	
	3	Джаново . . .	Иванов Андреев . . .	15 май 1902	20	50	3 часа	изв.	—	—	около 10 жит.	—	—	
	4	Бодли . . .	Петров Гаврилов . . .	Кюстюр 1902	800	100	цяла ден	80 уб 30 ран.	3 души	230	10 жит.	—	—	
	5	Скадрен . . .	Б. Сарафов . . .	Април 1902	около 200	100	—	изв.	—	—	10	—	—	
	6	Скадрен . . .	В. Чакаларов . . .	9 май 1903	сърп. 1000	200	—	—	—	—	—	—	—	
	7	Руда . . .	Коте . . .	10 Авг. 1902	60	—	3-4 ч.	—	4	—	—	2	—	
	8	Изле Сърдеш . . .	Стас . . .	13 Юни 1902	80	80-40	2-3 ч.	5	3	—	—	—	—	
	9	Изле Загорчани . . .	Павел . . .	Септ. 1902	100	—	4 часа	1 разен	3 уб 10 ран.	—	20	—	—	
	10	Бодли . . .	Янков . . .	9 Септ. 1902	70	—	1 час	60 убити	—	—	—	—	—	
Леринска	11	Козово . . .	Чакаларов . . .	Май 1903	1000	—	1 час	1	—	—	—	—	—	
	12	При мѣст. Езерце . . .	Коте . . .	съсъни ден . . .	—	100	1 час	—	6	—	—	—	—	
	13	Изле . . .	Марко . . .	14 Юни 1902	около 1000	до 500	4-5 часа	4	100	12 у. 1 уч. изб.	25 затворени	1	Десетина жандарми и пехотинци жу	
	14	Кръстопол . . .	Димитър . . .	Септ. 1902	200	около 300	4-5 часа	5	15	10 мом. зароб.	цяло село	1	Василка Иванова	
Струженска и Орбидска	15	Изле с. Памиди . . .	Хр. Славчов . . .	1902	200	—	3 часа	6 уб. 1 ран.	—	—	—	—	—	
	16	Търъле . . .	Марко . . .	2 Май 1902	30	—	1 час	1 разен	8 уб. 4 ран.	—	1	1/4-та селски	—	
	17	До Пещерски . . .	Марко . . .	19 Май 1903	50	50	1 час	4	8 уб. 8 ран.	—	—	—	—	
	18	Велики . . .	Селянчук . . .	Изле 1903	70-80	—	2	1 уб. 2 ран.	15	—	—	—	—	
Радомирска и Прѣспанска	19	Кобиле . . .	Поп. Христо . . .	Септ. 1902	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
	20	Одделение Дебър . . .	Т. Димитров . . .	Септ. 1902	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
	21	Бриле . . .	Димитър . . .	15 Март 1903	150	90	9 часа	2 ранен	30 уб. 2 ран.	—	—	—	—	
	22	Край с. Зѣзда . . .	Котето . . .	Април 1902	7	ст. 2 мѣс.	—	1 час	—	8	—	—	—	
Прилепска	23	Бабино . . .	Найден . . .	9 Януар 1903	2	300	19 часа	2 уб. 1 ран.	40	—	—	—	—	
	24	Левче . . .	Филип . . .	9 Февр. 1903	280	20-80	19 часа	1 уб. 1 ран.	10	—	—	—	—	
	25	Бѣловариди . . .	Никола . . .	1 Септ. 1901	30-40	—	1-2 часа	—	1	—	—	—	—	
	26	Бадинско-село . . .	М. Петков . . .	25 Март 1902	7-800	7-80	15 часа	—	63	—	—	4	10	
Крушевска	27	Бадинско-гора . . .	Петър Атанас . . .	20 Февр. 1902	7-800	350-400	2-3 часа	1 ранен	—	—	—	—	7	
	28	Задебърски . . .	Христо Попето . . .	6 Април 1903	1500	200	12 часа	5 часа	50	—	—	—	Поради този случај водите	
	29	Никодин . . .	Никодин . . .	25 Април 1903	Шапка от 15 души	1 уб. 1 ран.	1 уб. 1 ран.	—	—	—	—	—	Четири хиляди жандарми	
	30	Рамнитица . . .	Васил Марков . . .	26 Май 1902	100	—	цяла нощ	3 часа	7	1, и 1 ранен	1	13	1	
Битолска	31	Порд. с. Пуста-Река . . .	Козъм . . .	Април 1901	—	14	1 уб. 1 ран.	1 ранен	—	—	—	—	2 хиляди изгорени.	
	32	Могила . . .	Прѣтъръ . . .	8 Май 1903	новете от 1000	900-900	2 дни	18	80	—	—	—	—	
	33	Орманци . . .	Орманци . . .	19 Април 1903	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	34	Царица . . .	Селянчук . . .	28 Април 1903	300	иззади каледини	цяла ден	15	30	1 ж. 15 маже	—	—	—	
Кичевска	35	Чашница . . .	Тод. Фурнаджиев . . .	15 Юни 1902	200	100	5 часа	8	25	4 ранени	—	—	—	
	36	Броджани . . .	Арсо Илиев . . .	25 Април 1903	100	20-30	2 часа	—	—	—	—	—	—	
	37	Латово . . .	Васил Марков . . .	18 Април 1903	60	—	4 часа	—	—	3 ранени	—	—	—	
	38	Козница . . .	Илиев . . .	7 Септ. 1902	100	—	3 часа	—	—	4 ранени	—	—	—	
Д. Хисарска	39	Бръзово . . .	Димитър . . .	15 Дек. 1902	100	8 часа	1	—	15	2	—	—	—	
	40	Гохълъ Иливо . . .	З-ма четници	Октомври 1903	100	5-60	2 часа	1	—	—	—	—	1 хиляди изгорени.	

СОЛУНСКИ ОКРЪГЪ

Веденска	41	Зберско . . .	Попето . . .	7 юни 901	60	до 200	цяла ден	1 уб. и 2 ран.	15	—	—	2-3	—
Гевгелийска	42	Горгопин . . .	Апостолъ . . .	1900 г.	160	20	2-3 часа	1 р.	6 уб. и 2 ран.	—	—	—	—
	43	Бойнци . . .	Апостолъ . . .	24 февр. 901	800	1,0	много	3 уб.	1 и 1 ран.	14	3	4	—
	44	Балък (Гевгелие)	Чернопеев . . .	4 февр. 901	300-400	около 200	цяла ден	7 уб. и 1 ран.	ок. 30	40 р.	2	2-3	10-15 зат.
	45	Улавци . . .	Мирко Атанас . . .	18 септ. 901	50	500	цяла ден	1	1 ранен	10 и 2 ран.	—	—	—
Струмска	46	Клиничко-Мрънчище . . .	Калифорни . . .	25 септ. 901	30	14	5 ч.	—	80	—	—	—	—
	47	Раечци . . .	Карашиберов . . .	8 юни 901	20-30	—	4 ч.	пъл. леко ран.	1	30	—	—	—
Кукушка	48	Ворбово . . .	Кистоев . . .	26 окт. 902	4	—	1/4 ч.	—	3	—	2	16	—
	49	Тавалянци . . .	Колю Михайлов . . .	1898	80	—	3-4	1 ранен	5 ж. и конь	—	—	от 1-3 г. вс.	—
	50	Калино . . .	Ангел Кистоев . . .	27 юни 901	60-80	—	—	2 изв. в каш.	14	—	—	5-6 (1-3 г.)	—
	51	Мотилово . . .	И. Караджев . . .	? 200	—	—	—	—	12	3	1	3 (1 г.)	—
Малешевска	52	Чуриги . . .	Ионето . . .	21 маи 902	90	150	7 ч.	4	8	5	5	3 (1 г.)	—
	53	Горно Броди . . .	Георги Радев . . .	окт. 20 ф. 903	300 със	башбоз.	5	1 р.	8	1 дядо	—	—	Изгорени 13 хиляди и 6 плев.
	54	Банска . . .	Георги Даучев . . .	21 юни 903	до 1000 със	башбоз.	17	5 и 1 р.	40	8 уб.	—	5 и 5 на изб.	Тымъзагия и Г. Даучев
	55	Гоѓаново . . .	Банцирев . . .	23 април 90:	около 800	40	4	—	3 и 2 р.	1 р.	1	—	Изгор. 130 кашци
Драмска	56	Волак . . .	Даскала Иван-ко- параш-чушъ . . .	3 маи 902	около 800	—	24	2	15	3, 6 р.	—	14 (освоб.)	—
	57	Железница . . .	Чернов . . .	маи 902	450	60	цяла ден	1	75	—	—	—	—
	58	Долни-Орманци . . .	Димитър Сандаков . . .	21 февр. 903	530	—	перест.	1	2 и 1 р.	—	1	16	—
	59	Петричев . . .	Дончо, Ч-левъ и Бакалов . . .	8 маи 903	130	300	1	—	—	—	—	—	Събът сражението на плъз.
Малешевска	60	Владимирово . . .	Б. Сарафов . . .	12 февр. 903	150	—	3	8, 3 р.	90, 30 р.	—	—	—	—
	61	При Чакът . . .	Т. Саев . . .	24 февр. 903	сълна вторга	и башбоз.	—	11	50	—	—	—	—
	62	Щърбенски колиби . . .	Бистро . . .	7 маи 902	250	1/2	3 часа	6	20	20	—	—	—
	63	Голакъ . . .	Макаров . . .	29 маи 1903	800	ок. 500	цяла ден	10 и 2 р.	85, 40 р.	1	2	25	—
Штипска	64	Жидимирци . . .	Бобе . . .	Март 902	60	—	цяла нощ	1 уб. 1 ран.	80	—	—	—	—
	65	Парни-эрхи . . .	Сандо Георгиев и Бобе . . .	Април 903	500	700	9 часа	1 уб. 4 ран.	85, 40 ран.	1	2	25	—
	66	Климент . . .	Атанасов . . .	Май 903	700	400	10 часа	3 ранен	70, 30 ран.	—	—	—	—
	67	Царни-эрхи . . .	Атанасов . . .	* 1000	600	3 дни	—	200	—	—	—	—	—
Кочанска	68	Бига . . .	Коде Петков . . .	6 маи 902	100	150	иб. мин.	9 и 1 ран.	—	—	—	—	—
	69	Горени . . .	Ив. Савов . . .	Февр. 902	20	200	1/2 часа	7	60, 10 ран.	—	—	—	—
	70	Драгобрана . . .	Ангел Бинин . . .	100	500	3 часа	7	60, 10 ран.	—	—	—	—	—
	71	При Лъжи . . .	Ч. Чърнов . . .	Ангелов . . .	500	450	5 часа	4	90	—	1	—	—
Радовишска	72	Береници . . .	Бъчваров . . .	Март 903	1000	500	30 часа	21	150	6	—	—	—
	73	Горе . . .	Ч. Чърнов . . .	Април 903	1200	500	цяла ден	25	250	—	—	—	—
	74	Дланци . . .	К. Мазедов . . .	11 Маи 903	2 рети	—	2 часа	2	11	11	11	—	—
	75	Негованци . . .	К. Мазедов . . .	Котър . . .	—	—	2 часа	—	3 леко ран.	30, 15 ран.	8	—	—
Лоз. Градска	76	Силизици . . .	Стамен . . .	21 Маи 903	85	—	3 часа	2	—	20, 25 ран.	—	—	—
	77	Асалник . . .	Кълосто . . .	8 Февр. 903	50	80	2 часа	2 и 2 ран.	6, 8 ран.	—	—	—	—
	78	Сърбидинци . . .	К. Мазедов . . .	Мар 903	550	ок. 500	2 часа	5	2	30 (ж. и дъча)	—	25	—
	79	На полето . . .	Мерджанов . . .	4 юни 901	—	—	3 часа	2 уб. 1 ран.	15 уб. и 9 ран.	—	—	12	—
М. Търновска	80	Коюс . . .	Маджаров . . .	20 април 903	8 джан.	20	15 мин.	1	—	—	—	8	—
	81	Горно Кадено . . .	Маджаров . . .	5 маи 903	20	50	3 часа	—	3 уб. 1 ран.	—	—	25	—
	82	Сливница . . .	Т. Сливница . . .	1 маи 903	20	—	1/2 часа	2	3 леко ран.	9, 15 ран.	8	—	—
	83	Пловдив . . .	Маджаров . . .	25 маи 903	25	—	2 часа	—	2 уб. 5 ран.	—	—	—	—
Прилепска	84	Алателе-Караолина	Маджаров . . .	27 маи 903	20	20	иб. час.	—	1 уб. 2 ран.	—	—	—	—
	85	Енджели . . .	Селинчук . . .	21 маи 903	200	200	5 часа	—	—	30 (ж. и дъча)	—	25	—
	86	Тас-тепе-Кашеврикъ . . .	Селинчук . . .	10 маи 903	50	50	1 час	—	3	2	—	—	—
	87	Грамцица . . .	Селинчук . . .	12 маи 903	—	20	5 мин.	—	—	2 ран.	—	—	—
М. Търновска	88	Сарнинци . . .	Иван Ангелов и Ра- чаполца . . .										

АВТОНОМИЯ

Задграничъчен листъ на вътрешната Македоно-Одринска организация

Автономия излиза всяка събота. — Цъната за България е: за година 6 лева, за шест месеци 3 лева, за 3 месеца 1.50. Всичко що се отнася до въстника се изпраща:

Единъ брой 10 ст.

Единъ брой 10 ст.

Революционна организация въ Македония и Одринско.

Въ миниали брой под това заглавие има гово-
рихи за политически причини за появяването на организациите, произходящи от слаби интереси и бездействието на Европа. Днес не изложим същите причини, пропадащи от турска религия.

Ако нуждата за дължителния турски режим изследовател изучава съвръмения Турция само по събранието на лейтент писани, на неприменили закони, той ще дойде до заключение, че това е една съвсем модерна държава, поданиците на която трябва да се радват на широки права. И наистина, съществуващият турски закон не могат да не дават тая илюзия, защото всички почти са копирани от френския законодателство на втората империя. Обаче, постъпването и остро оплакванието, които свидетствува избърсът Султански актове, както и нескончаемите вълнения, които биваха последвани от раздробяването на държавата, свидетствува за едно органическо разстройство, краят на кое е бавната, на сигурна гибел.

Къдът трябва да се търси причината на това противоречие между впечатленията от турското законодателство и между дължителното състояние на империята?

Турски народът от пръвът 500 години се явява Европа съ сили военни качества. Благодарение на тях и на религиозния му фанатизъм в скоро време той стана господаръ на обширни владения. Турската държава почишава възбудиши си, а по същото и окончателно се разшири, върху дълбина

— теократия и феодализъм. Възпроизвеждането на много въвежда турско управление се представява като разделяване от Султана, който разделя своите власти — поне само номинално, а по нѣкога и реално — със Великия Везир и Шеихъ-уль-Ислама. Гражданското управление във по-голямата си размѣръ бѣ съсрѣдоточено въ ръцѣ на мухамеданското духовенство, паралелно съ кое то дѣйствието, съ своята военна организация, феодалната аристократия, представяваща от бегове, снахии, тимари и пр. Прѣкото влияние и на единът и на другите се изразява въ изчерпването материалистичната сърдечност на подчинените народи.

Настанили се въ Европа единствено съ бруталната сила на оръжието; чужди за каквато и да е култура, спирани въ своя напредък от Корана, който е единствената имъ наука, турците не можаха да се издигнат по-високо отъ подчинените имъ народи, за да ги асимилират, нито изъмъжаха да се заместват отъ тяхъ ионови, което изъмъжаше да достигне. Напротивъ: съприкосновението имъ съ послѣдните, избраните Цариград за тяхъ стояли поддържавата фатално върху тъхното бѫдѣще. Деморализирана, която съсипа Византия, скоро облада и турците, за да разбегнат и тѣхъ.

По той начинъ, дѣйтъ основни начала на турското управление: теократия и феодализъм, съдържащи създадоха турско могощество, посълужиха и окончателното създаване на турската държава.

Въ съзнанието на настанилата опасност и подъ настинка на вътрешни и външни причини, турският държавни маже, като призваваха открито бѣдствието състоянието на държавата, получиха послѣдното въздъхновение да и въздърдат чрезъ реформи. Така Султанъ Махмудъ, който откри ерага на реформите съ единъ актъ на разрушение върху стария режимъ на яничарите, въ Хати Шерифа отъ 1839 г., като говори за лютото управление на държавата, пише: „Кой човѣкъ не бѣ прибигнал до настината — колкото голѣмо и да е вѣднатото отъ баща му чувство на отвръщение — като виджа своя животъ и своето благополучие въ опасностъ“? И

настината, християните съдѣт като изчезнаха своето дълготърпение прибигнаха до онова насилие, което въ форма на самозащита създи Султанъ Махмудъ е оправдавъл и прибърчилъ. Турция, като се откажа отъ поддържането на законния редъ, достигна до прибърчанието на своя господаръ, който въ същия актъ бѣ казалъ: „Една държава изгуби своята устойчивостъ, когато прѣстане да нази пакътъ“.

Послѣдните дѣйствия бѣха възможна стъпка напрѣдъ. Хати-Хумайонъ отъ 1856 г. признава равноправността на всички поданици; а изработените нови закони, засти отъ европейските таива, имаха за цѣль да обезпечаватъ на дѣло тия принципи. Заедно съ това, покрай теократическата и феодалната аристократия създаде се и административна бюрократия, която само усили бѣдът на наследнието. Рекрутари отъ редовете на стария държавен строй, невѣжествените, пропинката само отъ своя фанатизъмъ, неспособна да възприеме съществените елементи и духът на новите учрѣждения, такъ бюрократията продължи съществуването на стария режимъ, като измѣни само неговата външна форма. Задупрѣблена и насилната със умножиха чѣзъмъро, защото новите условия на живота създадоха нуждата отъ изѣбътъ конфорътъ, разсокътъ за който, по независимъ начинъ, тръбаше да се изтрягнатъ отъ поддържаните християни.

Но друга страна, колкото по-вече християните се приближаваха до Европа, толкова по-вече тѣ оставаха задъ себѣ си, въ умствено и политическо отношение, своятъ господари, и толкова по-вече тѣхната жажда за свободенъ животъ ставаше по интензивъ.

Борбата между тия тенденции на християните и между отживѣната строй на турската държава ставаше неизбежна. И ти избухна въ редъ възстаніе, като това въ Критъ, Босна, Херцеговина и Балкания.

Разположените, което тия възстанія придвижиха не послужиха ни най-малко за уроци на бѫдѧщите. Напротивъ, Султанъ Хамида, потърси спасенето на държавата си въ ширинствата, изъмѣнилието на всички закони съ своята лична воля, въ массов извънение на своятъ подданици и въ отказване да изпълни онни международни задължения, които той бѣ посъл спрямо цѣла Европа.

Нека споменемъ мимоходомъ, че тия първите начинани съ значително намалили съ съгласието на Европа, защото слабия интерес, който ти показа къмъ съдбата на християните, послужиха на Султана и за да даде широкъ просторъ на своятъ кървавите инстинкти, и за да намали, въ бѣзпокоянието проекти за реформи и въ отказване да изпълни онни международни задължения, които бѣ посъл спрямо цѣла Европа.

Въследствие на тия начинани на Султанъ Хамида, положението на християните прѣз послѣдните 25 години стана много по-нетърпимо отколкото бѣ това на възстанането и освободенето прѣз миниали вѣкъ народи.

Ето защо, слѣдъ като изчезна всички народи въ способността на Турция да се реформира и всички вѣра, които християните извъзаха на Европа за мирното подобре на тѣхната съдба, той режимъ не можеше да не по-рои едно революционно движение и въ нашето отечество. Това революционно движение, достигнало въ пълнотата на своято развитие, днесъ облива въ кръви паникъ гори и обрѣда въ цепел напанкъ села. Нѣ такъвъ е съдбата на поддържаните на Турция народи: само върху тѣхните кости и върху непелищата на тѣхните огнища е изнисквала свободата! И ти не ще закъснѣ да блѣсне и у насъ!

Т. Караколовъ.

Погрѣшното мнѣніе на единъ русинъ.

Въ „Дневникъ“ въ брой си отъ 2 т. м. напечатана разговора на т. Р. В. Радевъ съ г. А. Черепъ-Спириновичъ, председателъ на Славянското Дружество въ Москва. Мнинето на руското общество е било всичко скъпо за насъ. То с днес въ тия критични съминути — още по-цѣнно. Ето зато, като имамъ предъ видъ положението, което г. А. Ч. С. зема, не можемъ да минемъ безъ надеждна съпѣка, неговиятъ взгледъ.

Изходната точка отъ мислите на г. А. Ч. С. е, че „Русия, занята на дадената Изтокъ, не може да рискува съ втора война въ този моментъ. Безъ Русия, въ европейски концертъ първата цигулка свиря на-из-влая врѣа славянски, Германия — каза г. Ч. С. и пита: — Кои ще може да устрои автономията на Македония?“

Поради това състояние на руската държава, г. А. Ч. С. търси и се намѣрътъ съдѣство, съ което „Македонската вѣростъ може да добие разрѣшене по мири на начинъ“.

А той начинъ?

Той състои въ дѣлбата!

Г. А. Ч. С. предлага „плъно и искренно съглашение между България, Сърбия и Черна Гора. Първата отъ тѣхъ, споредъ неговия проектъ, трбовало да възмести Македония съ цѣля Одрински вилаетъ, втората — западната ѝ частъ, като между дѣлътъ тия държави. Върдъръ служи за граница, а на третата, за да се откъсне голѣмъ правителътъ Вилхелмъ Германски“. Мисли ли г. А. Ч. С. мисли, че и той дѣлътъ е недостатъченъ и зато той разширява своя проектъ, като предлага, що Италия да земе албанскиятъ пристанища Алано и Дурало, а Гърция да си присъедини съединенътъ ѝ място.

Да допуснемъ за минута, че всички, на които г. А. Ч. С. поддържа по едно парче турска земя, останатъ въ възторгъ отъ неговия проектъ, приематъ го съ изискването на пълно и искренно съгласие и поставятъ своятъ силъ за реализирането му. Какво, обаче, ще кажатъ Султана и неговия покровителъ Вилхелмъ Германски? Мисли ли г. А. Ч. С. че тѣ що допуснатъ — което е абсолютно вѣро — то какво ще осъществятъ пълна съдълардностъ между тая албанска земя отъ противоположни расови и политически тенденции — съдълардностъ съзвършено неимисима?

Проекта на г. А. Ч. С. предполага единъ окончательно ликвидиране на турската империя. Мисли ли той, че това е толкова лесна работа, които ще съзърди само на мириенъ начинъ и то днесъ? Мисли ли той, че е пълномъжно да се събързе около тия проектъ при „плъно и искренно съглашение славянската, гръцката и латинската раси“? Мисли ли той, като русинъ, че може да се рѣшила той въпросъ само отъ изброяните държави при пълното изключение на Русия? Мисли ли той, че Германия, които днесъ нигде няма пръстъ, полза отъ тая окончательна ликвидация, като съ използува го за изпълненето на Русия на Крайна Изтокъ? Най-посъл, мисли ли той, че руското правительство би съгласило цялата съдълардностъ на дѣлбата? Турция въ момента, когато руската държава е била толкова много застрашена отъ Крайна Изтокъ, както каза самъ г. А. Ч. С?

Отъ казаното до тук става ясно, че г. А. Ч. С. предлага единъ разрѣшене химично, единъ разрѣшене което нѣма нико общо нито съ общеевропейски интересъ въ македонския вѣросъ, нито съ исторически интересъ на Балканите.

Кривата постановка на въпроса е довела и до още по-криви заключения. Така г. А. Ч. С. поставя бѣлгърътъ предъ дилемата: или да приематъ дѣлбата, или да понесатъ изтребяването на своятъ съзародици въ Македония и прѣмынаването имъ подъ вѣдомството на Патриархията.

И това прави тѣ, за да уловятъ нуждата на Сърбия отъ изходъ на море и слѣдъ като пра-на-на, че бѣлгъръ иматъ въ Македония едно прѣимуществено положение надъ всички останали народности.

Нека кажемъ открыто, че, като славянинъ, нї се черпимъ отъ жестоките мисли на единъ славянинъ, който представлява славянството въ сърдцето на Русия, въ Москва!

И още по-печалното е, че г. А. Ч. С. е погледналъ на въпроса само отъ известно политическо гл-

АВТОНОМИЯ

Задграниченъ листъ на вътрешната Македоно-Одринска организация

Автономия излиза всяка събът. — Цѣната за България е: за година 6 лева, за шестъ мѣсеси 3 лева, за 3 мѣсена 1.50. Всичко че се отнася до вѣстника се изпраща:

Единъ брой 10 ст.

Редакция в. „Автономия“ — София.

Единъ брой 10 ст.

Революционната организация въ Македония и Одринско.

III.

Въ предидущия брой, слѣдъ единъ бѣль очеркъ за развитието на турския държавенъ организъмъ, установихимъ, че, поради органически недостатъци у този режимъ, породи се борбата между него и подвластните християни, които, въ форма на възстанія, не се спиратъ още. Мислихъ, че предишното изложение било недостатъчно, за да разберемъ всички съществуващи положени на християните подъ турския режимъ и причините на тяхните възстанія, ако то не бъде посъдено отъ конкретни данни за злоупотребленията на турская държава въласти. Това че биде приложимъ на настоящата статия.

I. Злоупотребление отъ властите за обществената безопасностъ.

Тежкото финансово положение на турската държава е единствът отъ причините за злоупотребленията отъ чиновниците. Долгът чинове, като стражари, полицейски и други не получаватъ прѣзъ дѣлата година повече отъ една мѣсечна заплата. Поради това и вслѣдствие на указания обичай да вземане рушевъ подъ формата на бакшишъ, 1) чиновниците живятъ широко върху гѣрбът на населението. При тѣхната уместна неподготвеностъ за изпълнение на службата се прибава нуждата отъ средствъ за живътъ. Послѣдната ги застава да измислятъ начинъ за събиране на миринъ жители, а първата — тѣхната уместна неподготвеностъ — ги праи жестоки въ прилагането на тези начини.

Стражари и чиновници, натоварени съ събиране на дѣждията, при забояливане на селата, живятъ — тѣ и конетъ имъ — на гѣрба на населението, безъ да платятъ вѣно, макар законъ изрично и да ги задължава за това. Турски в.: „Терджуманъ — и — Хакикатъ, издаван въ Цариградъ, въ си отъ Август 1901 год. говори: „Извѣстия, които пристигатъ тукъ, утверждаватъ, че иѣлъ биринци (а тѣ иѣлъ сѫ приграждане отъ стражари) си служатъ съ насилни противъ мирните жители отъ селата; че, замѣсто да плачатъ, споредъ специалната тарифа, храната за тѣхъ и конетъ имъ, тѣ взематъ всичко дромъ; и че прѣпочитатъ да насилватъ бѣдните жители за плащане на дѣждията, безъ даbezносятъ за това болгатъ“. Иѣлъ жители не търпятъ само тези материали загуби: тѣхната семеенъ честъ, пълни дари и тѣхната животъ сѫ повечето пъти изложени на бруталните инстинкти на тия назидати на реда.

Послѣднитъ — а въ тѣхното число разбръзгатъ всички чинове отъ административната иерархия — иматъ интересъ въ съществуването на постоянно възънаніе. Даже когато такива пѣма, тѣ се стараятъ да ги създаватъ чрезъ своята фантазия. Защо? Защото, подъ прилогъ че търсятъ виновни, тѣ арестуватъ всички жители отъ едно село, градъ, окръгъ или окръгъ като захвачатъ отъ най-богатътъ. Послѣднитъ биватъ подложени на тези изтезания, до като излаградятъ скойтъ мчилети, за да откупятъ свободата си. Въ послѣднитъ години турските чиновници направиха много повече за усиливането на организацията, отколкото всички проповѣди. Единъ примѣръ за това:

Прѣзъ 1897 г., поради убийството на единъ бѣй въ с. Винница, бѣдоха затворени въ скопския затворъ около 500 души жители на три казии. Българското Правителство изходи наставува освобождението на голѣма част отъ тѣхъ. Нѣколько изрѣвени, стари хора, притиснати до тогава на турци, отидоха да поблагодарятъ на Българския Агентъ

за освобождението си и му казаха слѣдните думи: „До сега ний бѣхме най-вѣрѣти притиснати на турци и прѣѣдѣдните комитетъ заедно съ тѣхъ, на това ни ни спаси нико отъ страданието на затворъ, нито отъ ограбване на състюнието ни. Това ни научи, че и да бдѣмъ вѣри въ турцитъ, и да бдѣмъ заедно съ комитетъ, все не ще бдѣмъ пощадени отъ затворъ, изтезаніи и ограбваніе. Въ такъвъ случаѣ, но добре е да бдѣмъ съ свойтъ брати, отколкото съ турци!“

И дѣйствително, заедно съ тия изрѣвени, цѣла Македония отиде много скоро съ свойтъ брати! . . .

Споредъ закона никой не може да бдѣ нито затворъ безъ причини и безъ спазтане на установените формалности, нито тѣлъ подлагатъ на изтезаніе. Обаче, отъ това, което казахме по горѣ се установява, че турските чиновници не биха могли да живѣтъ, ако не умѣха да създаватъ жертви на своето мизерно положение и на своята жестокостъ.

Впрочемъ, данинъ, които заемамъ отъ меморандума на Българското Правителство, независимо отъ извѣстнитъ до сега такива напълно че да потвърдятъ изложеното до тукъ.

II. Злоупотребление на административните власти.

Причинитъ, които тласкатъ данинъ чинове къмъ злоупотребления, дѣйствително и върху всички степени отъ административни персоналъ. Каймаками, мутесарифи и даже валии не се отказватъ отъ рушевъ.

Тѣхното накъстоно влияние се оказва въ поддържаніе на незаконното изкаране отъ прѣкупащи на десятъ и въ цепрѣздаваніе и поддържаніе на разбойнически турски и арнаутски чети, които свободно ходатъ по селата и имъ налагатъ редовъ годишни данъци, по нѣкого много по голъмъ отъ този, че сколотъ трбѣда да плаща на държавата. Мнозина отъ каймакамите раздѣлятъ неизѣбата на тези чети.

III. Злоупотребление на съдебните власти.

Покрай причинитъ, произошли отъ нередовъто плащаніе, тукъ дѣйствуютъ: фанатизъмъ, пристрастие и неѣзжество. Истинъ е, че равенството на всички подданици е вписано въ законъ; и тъкъ посѣднитъ се прилагатъ отъ хора, които сѫ навикали да злоупотребяватъ съ тѣхъ, това равенство остава само фиктивно.

Ако жителътъ на по голѣмъ градове страда отъ нередовътъ на правосъдството, тия отъ малките провинциални градове страдатъ още повече че тази причина. Въ кизитъ кадиитъ, които сѫ прѣѣдѣатели на гражданския и углазенъ сѫдъ, се назначаватъ по деъ години въ едно място. Създътъ срока, обикновено, тукъ отива въ Цариградъ, за да ходатайствува за нова служба, и понеже тамъ вратитъ не се отваря съ малко пари, тѣ се завирватъ на новата си постове съ дѣлъ, които излизатъ съ срѣдствата добити само по незаконни начини. Огъ тукъ промътка произволното арестуване на невинни, на богати хора, и освобождението на виновни.

Въ по голѣмъ градове, гдѣ органитъ на правосъдството сѫ повече и всѣ имъ своята специална длъжностъ, злоупотребленіето не сѫ по малки. Споредъ закона, съдебниятъ съдъ има право да постанови прѣѣдѣването на едно дѣло, когато не се установятъ доказателства противъ обвиняемъ. Само процесъта на прокурора може да спира изпълнението на това постановление. Нѣкога онтъ не бѣ доказалъ, че между съдълователя и прокурора лесно се установяватъ незаконни връски, съ цѣлъ да се обиратъ обвиняемите, министерството на правосъдството е прѣѣдѣлило длъжността на

прокурора върху прѣѣдѣателя на главното отдѣление отъ окръжния сѫдъ и върху обвинителната камара, съставляюща толъ сѫдъ. Но това ни нѣ мало не изгъбна стария ходъ на нѣщата. Създътъ фактъ, станалъ въ Солунъ, дosta говори за това: ²⁾ съдебниятъ съдълователь постанови освобождението на нѣкого по подозрѣтъ. Прѣѣдѣателя отказа да потвърди това постановление подъ прѣлогъ, че има доста мотивъ за обвинение. Нещастника бива повърнатъ въ затворъ, дѣлътъ прѣдадено на обвинителната камара, които, ръководена отъ съдия прѣѣдѣателъ, освобожда затворника като невиненъ. Този фактъ е далъ поводъ за прѣдаване подъ сѫдъ на прѣѣдѣателя, на той е бѣла оправданъ, като дослеенъ другъ на ония, които сѫ го сѫдили.

Нѣ нека спрѣмъ днесъ до тукъ изброяването на тия печали факти, за да се потвърдимъ съдъдующия пътъ върху танката отъ другъ характеръ.

7. Карапановъ.

Графъ Ламздорфъ и г. Балфуръ за Македония.

Рускиятъ правителствъ вѣстникъ публикува телеграмъ на графа Ламздорфа по д. Зиновиевъ, императорски посланикъ въ Цариградъ по поводъ убийството на Битолския консулъ г. Ростковски. А. А. Бранисъ, представителъ на Камарата на Общините, прѣѣдѣателъ г. Балфуръ, английскиятъ прѣѣдѣателъ, да изкаже мнението на правителството по поводъ събитията въ нашето отечество. И дѣлътъ извѣненъ на тия дѣйствия може иматъ свои особености, защото третиранъ разли въпросъ; из тѣ се схождатъ въ една точка: въ официалната дѣйствията на македонските революционери и въ възлиянието, което посѣднитъ сѫ иматъ върху приложението на австро-руските реформи.

Въ желането си да дадемъ едно истинско освѣтление на повидимътъ въпросъ, въ долниятъ редове че се постараемъ да установимъ, че мнението на двамата дѣйствици, които се отнася до дѣйствията на нашите революционери, несъвпада съ истинското състояние на нѣщата; а съдътъ то чакамъ нѣколько думи и върху тѣхъ специални точки че Балфуръ.

Декларацийтъ на двамата постъпки дѣйствици се схождатъ въ това, че тѣ сѫ съгласни:

1) Че мирното християнско население страда по повече отъ революционните чети, отколкото отъ изстѣженето на турските войски.

2) Че комитетътъ сѫ прѣчили за умиротворенето на Македония и за въвеждането на реформи.

Неможимъ да не взглеждамъ дѣлътъ си съжаление, че гѣрти уважаемъ графъ Ламздорфъ и г. Балфуръ сѫ съставляли жертви на своята поисходеностъ върху характеръ и цѣлътъ на македонското движение.

Нищо не е по-малко вѣро отъ горните дѣлъ тѣзидни, заподъ:

1) Страданието на християнското население датиратъ отъ 4—5 години насамъ, отказъ по-усъдено съжестуващъ четъ въ Македония, а отъ 4—5 вѣка насамъ, отъ когато турцитъ сѫ господари на нашето отечество. Съдъдующия, страданието на християните не произхожда отъ четъ, а отъ турския режимъ.

2) Четитъ, въ видъ на законна самооборона, съ създадени отъ самите християни веднага съ установяването на турското владичество на Балканския Полуостровъ. За най-краснорѣчиво доказателство на казалото служи епосът на всички Балкански народи. Създадени отъ една дѣйствителна

1) Виждъ Charles Morawitz, Les finances de la Turquie. B. Revue de Dr. Inter. Public № 1, 1903

2) Revue de Dr. Inter. Public № 1, 1903

нужда на християните, четири биваха поддържани от същите, до като цял един народ, доведен във отчаяние от турски религии, се присъедини към тях и взимащи в отговор искането на българите от турска власт. И историята свидетствува, че така съ станали всички възстанови на свободенитет вече народи. Четири, действуващи сега в Македония, са създадени от самата нужда, действуващи върху същата основа и иматъ същия характер. Присъединението на мирното население към четири във тот момент или за да избягне то турска жестокост, или за да се сражава срещу декларациите на графа Ламзорфа и г. Баффура и вълза на казаното от нас.

3) Декларациите на тези държави водят към едно заключение, което е в противоречие съ историите на Турци и съ досегашната мисия на Европа, защото заключението, което се налага от тях е: че възможността тури са жертва на беззащитни християни, и че досегашните и сегашните възстанови не са предизвикани, не от несподобното положение на християните, а от нѣкакви неизвестни до сега причини. Безъ да искаем да придаваме по други мисли от тия, които са възможни, даваме възможност на турския режим да избягне по последни декларации, струва ни се, че съ заключението от тях възглеждат на християнската култура да могат да поринватъ на свободителната мисия на Александър II и самоподкрепяването на Байрон!

4) Че комитетът не еж и не могат да бъдат прибра за умиротворението на Македония, защото, съдът измериране на всички мирни сръдства за постигане на дългите си цели, наследнието се хвърли въ революционна път и съдъдите комитетът съ цѣл да си извоюва гаранции за живота, имота и честта. Нема може да се нарече мирно и нормално състоянието на турска държава, въ които произволът на царя над законъ и правдътъ надъ право! Не комитетът е причина на размирици, а анархията въ турското управление. Съ обуздането на тая анархия, чрез един дългострен контрол, ще се възьди толкова желаният миръ на нашето отечество. А друго е и не желатъ комитетът и тия, които днес се считат за смутители на мира.

Ето замъ, кий сме тъльо убѣдени, че, при характеризираните дългострани и възстанови на македонските революционери, мѣнината на двамата почетни държави може съ поставени на една криза основа: тъ възмѣти причините за съдъдите и обрати.

Впрочемъ, заслужава да се отбелѣжи, че г. Баффура, предизвиканът отново, е далъ съдъ по правилно тълкуване на своятъ мисъл, което до пъкъдъ съвпада съ изложението от нас тукъ.

Специално възхъ останалите пѣща от декларациите на г. Баффура считамъ за нуждено да отбелѣжимъ съдѣдото:

Македониятъ създава всичкия мячиното за пълното разрешение на тѣхни въпросъ въ смисълъ на очаквателно отстранение на възстанови на Судетана. Срѣчу тия мячиното, произходищи отъ възстанови изкуственни поддължания на ръководи и национализъ недоразумѣнія и отъ противорѣчіето въ

интересите на разни държави, македониятъ поставя една програма, която неутрализира тия недоразумѣнія и спасява суверенитета на сultanata. А тая програма, изразена въ декларацията на прѣзвѣтливата на възстанови организация, съдържа дѣлъ скромни прелимиарии и непосредствени исканія:

1) Назначението, съ съгласието на Великите държави, един главенъ управител християнъ, който не е принадлежалъ никога на турската администрация и независимъ отъ Високата Портъ на изпълнението на неговите функции.

2) Установяване на единъ международенъ, колективенъ и постояненъ контролъ, снабдъшъ съ широкото право на санкция.

Тая програма, които се отнася до национализъ и ръководи македонски недоразумѣнія е получила вече важно начало на изпълнение, защото днесъ, заедно съ българите, воюватъ сръбски турска режимъ и възия и възко гръци.

Г. Баффура е правът, когато каза, че за изпълнение на тая програма, македониятъ желаетъ да доведе една европейска намѣсъ: *и тъ же ляятъ една наемъца европейска, т. е. намѣса на цѣла Европа, а не тая на отдалъни или отдалъни държави, както е случаи със Русия и Австро-Унгария.* Като славянинъ, когото и да се надѣвашъ на Рузия, тъ не могатъ да изпълнятъ избрѣдъ видъ, че, за практическото съ разрешение, македонскиятъ въпросъ е въпросъ европейски. Издошъ повече да е: тъ ще знаятъ, че, като християни, тъ иматъ задълженето на цѣла Европа да подобрятъ положението имъ. А това задължение тежи толкова повече върху отечеството на г. Баффура, прѣдставението на когото е главнѣшъ възможности за тежкото положение на нашето отечество отъ 25 години насамъ.

Бъ името на това всеобщо задължение на Европа, македониятъ апелира днесъ къмъ инициатива.

Т. Карапетовъ.

Възстанови градче въ Костурско Клисура било нападнато и прѣвзето отъ възстановици.

II

На 2 августъ единъ третъ, идъшъ отъ Скопие за Градецъ и возиши войска за Битоля, билъ хъръмътъ на въздухи отъ възстановици. — Възстановиците съ разрушили и на близкото до Битоля железнодороженъ мостъ. — Създѣните, които изядъ отъ Македония, говорятъ за извиръни клапета надъ християните въ Охридъ, Дебъръ и Кичево. По рѣката Дримъ съ плували трупове на дѣца и на възрастни хора.

III

На 3 августъ вечеръ, голямъ висицъ мостъ при Елена-Су (Леринско) съ бѣлъ хъръмъ на въздухъ съ динамитъ отъ техническото отдѣление на битолски възстановицески окръгъ. Съдѣдъ двукратно неспособлико опитване, но пътъ на третия пътъ мостъ е вече разрушенъ съвършено. Съ разрушението на тия мостъ циркуляцията между Скопие и Битоля стана неизможна. — Отъ едно писмо отъ Скопие изличаватъ слѣдното по атентата тата при Велесъ: На 1 того 9½ часъ по турски вечеръ потеглиха два баталиона за Битоля; всички войски не успѣха да стигнатъ до Велесъ, но пъкъ техническото отдѣление при тауншипъ боеви сили разруши мостъ между Велесъ и Зелениково до самия нѣрътъ малъкъ тунелъ. Телеграфътъ живици по флотъ линия скъсанъ. Търсиха по срѣдата на съта зараи, обрати. Какво е станало съ първия третъ днесъ сътъ не знаемъ. Днесъ съ донесени тукъ много убити и ранени войници.

IV

На 28 юли възстановиците при Крушево съ специални една бѣлска бойба. Атакувани отъ 1500 души войски, прѣвзети отъ бригадата генерала Сулейманъ паша, възстановиците съ съдили до мръзане, възле възстановиците отъ турскиятъ рѣдове. Пѣдълъ да денъ възстановиците при Крушево съ обезбръжени цѣлъ табуръ войска: възстановиците съ извадили отъ турскиятъ рѣдове. Но сътъ още два дена по скъпата направление върху съта на съта зараи.

V

Два часа отстоянието отъ Прилѣпъ монастиръ „Трескавецъ“ билъ занесът отъ възстановиците и издигнато било възстановицеско знамъ заръкъ черковътъ. — Нападнатъ билъ отъ съща възстановицеска маса градъ Костуръ. Около 250 момичета отъ града училища възстановицески редове. Пѣдълъ да денъ възстановиците при Костуръ съ обезбръжени цѣлъ табуръ войска: възстановиците съ извадили отъ турскиятъ рѣдове. Но сътъ още две дни по скъпата направление върху съта на съта зараи.

VI

Съ пристигането отъ възстановиците на Битола Хилми паша за посрѣдълъ арестуванието на маса християни; възстановиците на това нападна въладъ между посрѣдълъ. Чаринъ билъ затворенъ, ималъ опасения отъ клане, градъ билъ въ военно положение. — Къмъ 8 августъ въ рѣчъ на възстановиците се назирава: 1) Крушево-Демиръ-Хисаръ и Кичево; 2) Проходътъ Железници рѣка и Гаватъ; 3) селото Върбени (Леринско); 4) селото Мориновски краи (Прилѣпско); 5) селото Песодери и Клисура.

Нашъ се, тласна та и се изправи, И почна се борба неравна тамъ.

Тъ бѣлската и възстановицата гърдите, Тъ зъби бисерни дѣ конре — Наша пушка: тъ я влагатъ за кости, Тъ съвоне като съ кремъкъ ги дере.

Замъхна съ три кръвника въръли, Не виждали туй чудо други пъти... Тога съ единъ разгръмъ се хвърли, И тласна съсъ приказъ моминска гърдъ.

Политна та и жалостно излака, Улязъвътъ и; ей драмата държатъ, А третинъ напрѣдъ тонъ ягъка Прѣбита само подълъ врагъ изголи.

И писна съ гласъ измъждана жъртва, Ехъ, Раирелъ!... Но чуе той, уви... Пини разнината. — Ней полумъртва, Прѣбита само подълъ врагъ изголи!

София, 25-и августъ 1902 г.

ПОДЛИСТНИКЪ

Развината.

Балада.

Отъ Кирилъ Христовъ.

Все мѣнѣтъ си плахни, все наливъ, А Раирелъ го пъма... Плахни пакъ И пакъ, пакъ... Стърцето и се свиша И тѣжно и е — да западне чакъ.

Ей дружинътъ и — съ либето си всѣка — Отминаватъ си къмъ село. Смѣхъ, шеги... „а не Раирелъ да не прѣчака На изворъ? Цѣлѣтъ моме, отъ коги?

Маръ да не сѣ си лоша дума рекъ, Я — хараминъ върълъ да не би Момчето ти възиръ да съ отвѣтъли? И него май гърбина го събри...

Хе, знай ли се? — Угриженъ момата Колитът си подигна; но поглежъ

Че шавна нѣкой около ченитата, Ишъ шубъркътъ... Турчинъ! Моме, бѣжъ!

Единъ не е — троица!... Доръ извика, Нахърътиха се върху нея тѣ: Тозъ карна възъ устата и натика, А други сгради я като дѣте.

„Отидохъ, майко!...“ — хълъмъ та, примира. Кога съдѣдъ малко се сблѣси — разѣбра, Че нѣкой носи я и се привира Ишъ тѣмъ, страната пѣхакъ гора.

Като мръзна момата се прѣметна И скочи, ала той и улови, Изпусна ли и на рамо метна, И ико и глава подъ миница сви.

Тя пакъ прѣмъръ. Кога очи отвори — Уѣтъва, на земята че лѣзи, Че нѣкой страни и тѣжки отгоръ И нѣкой, че рѣзѣтъ и държи —

„Охъ, Майчине!...“ — И мигомъ въ крѣхъ стави Монъ съвѣрхъоръшка вѣтъ момински срамъ:

кедъ
митъ
пла
бра
Казъ
ора

то съ
всич
конъ
ватъ
месъ
хри

носъ
насъ
туръ
като
гатъ
при
да са

съзатъ
зинъ
въ съ
тизъ

дълъ
подъ
модъ
туръ
сълъ
съпътъ

и о
ци
като
помъ
съпътъ

ватъ
устъ^п
подъ
на писъ
стѣнъ

Еле
года
оста
бакъ
вигъ
подъ^в
вери
врагъ

фии
му,
вадъ

МИТИНГ ВЪ БЪЛГАРИЯ.

На 13 т. м. въ 4 часа съдъръбъде, по наказание на представителите от столичната емиграция, площада „Св. Кръл“ обръщането със народъ, който посреща общи удобрения рече че на ораторите, привържени на съдъръба.

Днес, сърда, август 14-ти 1908 година, македоно-одринският, живущи въ София, събрали на митинг на площадъ „Св. Кръл“ да обяснят положението на своята сънародници, избрахи близко до съставът г. Г. В. Димитровъ, А. Казанджиевъ и др. Сърдът и като изслушаха ораторите г. г. Дачевъ и сл. Бабаджановъ, речиха:

1). *Опаковать жестоката съдба на банишо-то си огнище, което изнено е предметъ на турска жестокост, благодарение на неизвестните за нас интереси на европейската дипломатия.*

2) *Изказватъ тълбата признане на всички они добри хора въ християнския святъ, също на посветеното слово и съживи рѣб принасящо политическият фактор въ Европа да изблъстува от прилагането отдавна обещаните въ международните трактати реформи, предвидени за християнство въ Турски.*

3) *Съ присъдъ обѣщаватъ неръмителността, съ която европейската дипломатия се отвърза къмъ тъжкото положение на християните въ Турски, чието участие съ несъответните реформи, като посъдът, още повече се влошава, затова да дразнятъ мусюлмански фанатизъм, безъ да могатъ да обудятъ турската лоша управа. Подъ турски началство никога не може, нито може да биде християнско управление.*

4) *Считатъ назначаването независимът отъ турската администрация главен управлятел християнинъ при постигненъ европейски контрол за извършването на тълбата, безъ която никакво, абсолютно никакво подобрене, на християните въ Турски не може да има, а камо ли гаранции за реформи въ смисъл на управление.*

5) *Порицаватъ подъхъжанетъ по еготични съобразления събъди между разята, вълго, прѣбрѣзъ и никакъ подобрене, на християните въ Турски отъ посъдът да изкарватъ прѣхраната си и като прибъме, какъто е днешния моментъ за християните въ Турски.*

6) *Надъхватъ се, че съсъдътъ християнски държави да съ разбръзги, че братскиятъ вълго съ подъхъжанетъ съ безкористна помощъ въ излито прибъме, какъто е днешния моментъ за християните въ Турски.*

7) *Приканватъ своите братя отъ Македония и Одрино, живущи въ Сърбия, Румъния и Гърция да бдатъ добъстии изпълнители на своя дълг като разкритъ истината въ сърдата, между които попаднали да изкарватъ прѣхраната си и като разсъзътъ тъмношило подъхъжанетъ подозрение про-тичата чистотата и безкористното на борбата.*

8) *Приканватъ гражданинът на Българското Княжество да се притехатъ съ своята обществена и държавна мънъ, за да избръзнуватъ единъ спомънъ животъ на тѣхните единогрѣши и единолъчени братя.*

9) *Изказватъ своята готовностъ да жертвуваатъ своята поминъкъ и животъ за увъръждане съ успехъ започнатото свято дѣло.*

10) *Утълномощаватъ борото на митинга да поднесе тази резолюция на княжеското правителство на дипломатическите представители на силните, подписани Берлински договор, както и на прѣ-стивателите на Сърбия и Румъния.*

Отъ една телеграма, която получихме отъ гр. Елена, научаваме, че и тамъ е станалъ вчера многоценът митингъ.

Заслужава особено внимание отъ горната резолюция обръщението на нашата емиграция къмъ останалата такива из другите Балкански държави, както и подаването на резолюцията до представителите на Сърбия и Румъния. Това още веднъжъ подчертава искреността на нашите искания и опроверга всички заподозрени кълбети отъ нашите врагове.

Българска преса.

По поводъ на стапаня на 13 т. м. въ София митингът, въ „Новъ Вѣкъ“ осъжда инициаторите му, защото съ честитъ митингъ се „окарикатури-вали свободата на публичните събрания у нас“ и

зашпото съ нашите митинги щѣли сме да дадемъ на враговете си „онце единъ поводъ да колятъ изъ-стапалите мъжчици и да ги представяватъ за жертва на нашите завоеватели стрѣмления“.

На въпросъ: „тогава защо се правятъ тия митинги?“ — нашиятъ събърът отговори:

„Да покаратъ българското правителство да открии на помощь на въстанициците ли? Но въ минала си брой ние показвахме, че нашето правителство върши въ това отношение всичко, каквото може да изваждатъ единъ български правителство при днешните обстоятелства. Ние бихме желали да чуемъ, какво повече би могло да се направи отъ страна на правителството и то не го е направило. Ние сме убедени, че никой събъръ български не може да иска отъ правителството да излезе отъ легалния путь на своята дѣятъвие и да се хвърли въ единъ конфликтъ, подъ предлогъ ръжа и да помогне на въстаници робъ.

Отъ досегашните обяснения на „Новъ Вѣкъ“ види, че той мисли, какъо правителството ще изпълни дългът си, ако остави македонския въпросъ въ разйтъ на Великиятъ Сълън и то запази този въпросъ, „легаленъ путь“. Ние и минала път изказахме че ако има дѣлъ мъжини по този въпросъ, спорът въ една конституционна страна, каквато е България, че се рѣши отъ народъ. А днес е очевидно, че дѣлъ мъжини вече съществува. Въ Прѣборът поддържа единъ противно на изказанието мъжине, което ни цитираме по-долу.

Въ Прѣборът въ броя си отъ 13 т. м. като обаждъ на посъдъванията отъ появявания на руската ескадра въ Черноморски турски води, напира, че исканията на Русия били нецѣлесъобразни. Нашите събъръ заставиха съ сълбините мисли, които се отнасятъ повече до поведението на Българския народъ въ тия критични минути:

„Ако допуснемъ че г. Зиновьевъ ще иска тъкмо онова, което ни приходише отъ руските вѣстници, иако приемемъ, че Султанъ ще стори даже невозможното и дѣйствително, че могътъ подложи за възраждането редъ въ Македония и до колко ще пособиратъ участила на християните! По наши разбирания, тези искания напълниха съ поразителъвъ тъмъ ще забъркътъ отъворностъ и въ посъдъвие че се получи пълнишъ безнадеждни или хаосъ отъ началства. За насъ съ важни не толкова тези скъпо мяртвоградени искания, като о. Бодъ начинътъ прѣвързани реформи, които вече никога днесъ осъзъмъ. Султанъ не поддържа, колкото интересътъ положение въ което съ посъдълни дипломатътъ, контътъ могътъ помирътъ своята нерѣдкостъ съ факти. Дипломатътъ иматъ желание да се усъвокопъ Македония, безъразлично дали разята съ малъкъ или дали Султанъ ще я подари съ иконъ правдени; но тъ, общите дипломати, виждатъ, че днесъ за днесъ ито единъ, ито другото е възможно. Каквато да съ еготи, дипломатътъ все чувствува своята отговорностъ за неизвестните и кървопролития. И ако руската дипломация излизъ съ прѣдълътъ отъ официозътъ и печатъ органъ нови искания, това показва, че тя на пълно съзъвала, какво въ Турски не може да се постигне никакъвъ редъ, до като изпълнителната външна сила възстанови външните искания.

Крайътъ на всичкото това?

По наше мнение, началото на края е въ на-шътъ ръждъ. Намъ прѣдстои да изкрамъ дипломатътъ отъ нейната нерѣдкостъ, като покажемъ мѣжъство, че можемъ възприе-ти съ други думи, до като се приложи принципъ на автономията. Но тъмъ юркътъ това свое мѣнъне да изкаже открыто, защото, на-вѣрно, съ боя не би да бѫде упрѣкъ отъ своя съзъвала въ случаи, Австро Унгария, и да не би бѫде принудена за прокарване автономията да ослаби-е свое внимание на Истокъ, като прѣвързътъ отъ руско-австро-турските съюзи, а русите, известно е, че не обичатъ общеевропейската темънъ по въпросъ на Балканския полуостровъ.

Краятъ на всичкото това?

По наше мнение, началото на края е въ на-шътъ ръждъ. Намъ прѣдстои да изкрамъ дипломатътъ отъ нейната нерѣдкостъ, като покажемъ мѣжъство, че можемъ възприе-ти съ други думи, до като се приложи принципъ на автономията. Но тъмъ юркътъ това свое мѣнъне да изкаже открыто, защото, на-вѣрно, съ боя не би да бѫде упрѣкъ отъ своя съзъвала въ случаи, Австро Унгария, и да не би бѫде принудена за прокарване автономията да ослаби-е свое внимание на Истокъ, като прѣвързътъ отъ руско-австро-турските съюзи, а русите, известно е, че не обичатъ общеевропейската темънъ по въпросъ на Балканския полуостровъ.

Една сълъвъ на историята, която доведе турците отъ самото същество на много въпросъ отъ високъ хуманитарен характеръ. Въ тѣхъ взиматъ участие представители отъ всички парламенти. Поканено и на нашето Народно Събрание, още минала година е определено трима делегати: г. д-ръ Н. Генадьевъ, сега министъ на Правосъдие, Ап. Франци, подпредседателъ на Събранието и С. Бочечъ, адвокатъ и професоръ. Но тогътъ и въ сърдъцата съ съговарящъ събития въ „Маръ“, въ бр. 1304 изказва съдъбата хубава мълчъ.

Предъ възъдиши на тези цълъ, които прѣвързътъ междупарламентътъ конференция, и предъ възъдиши несъното положение на братята ни въ Македония и

Одринско и понеже нашето Народно Събрание е било поканено да вземе участие съ свои представители на конференция — иже мислимъ:

1) Нашето Народно Събрание да не се откаже отъ тази голема честъ, която му се прави, като за свое то участие изпълни формалностъ, коитоние вече сме указали още миналата година.

2) Нашетъ делегатъ веднага трбъва да се обѣрътъ съ единъ писмо до управителя съвѣтъ на междупарламентътъ конференция — прѣдълътъ до председателя на австро-турската парламентарна група г-нъ Вагон де Ригуэт, инициаторъ за съвикане на XI конференция, съ която да молятъ да се вишне въ дневния редъ особенъ пунктъ:

„*Докладъ на Българската парламентарна група по Лъвъвската вѣтвь.*“

Това желане, обѣчане да вървамъ, че се уважи ще се даде способностъ предъ възъдиши събъръ и сидени, които се разгръзватъ на грозните братя, извѣстъ вече на цялъ свѣтъ.

За скъпата цѣлъ сме писали и до едно важно учреждение въ Европа, което ще даде на помощъ на българските делегати може би съ официално прѣдълъжение по сѫдия възлора.

Докладъ на нашата група е готовъ. — Тъмъ трбъва да се възползува отъ официалната меморандумъ на българското правителство, връченъ на представителя на великиятъ сълън въ София.

Въ заключение, делегатътъ на българската парламентарна група трбъва да измолятъ отъ конференцията една резолюция въ смисъл на исканията, изложени въ азела до великиятъ сълън, отправенъ отъ вътрешната македонска организация и она, изпратенъ отъ въстаническия щѣбъ до представителятъ на великиятъ сълън въ Битоля“.

Чуждата преса.

На Изтокъ.

Подъ това заглавие въ „Tempus“ въ завършниния си брой донесе една статия, въ която разглежда посъдълътъ руски искания, за подкрепление на които отиде руската флота въ Нишица. Вѣстникъ намира тия искания нецѣлесъобразни и противни на руската престижъ.

По пътътъ френски официални вѣстници, като сира върху причините, говори слѣдното:

„На всѣя случай, съществува вече едно ново доказателство за увръхността на Русия, за нейната познанието и интересъ, или най-малко за това което завичаше ие наръчахме „нерархъ“ на пѣйнътъ прѣтънъ. Нѣмъ съмнение, че въ момента когато правителството на Царътъ затърива въ съвѣръти Катътъ възлинишъ, което заслужи и което душа естеството на иѣщата — пѣмъ никакъ съмнение, че въ той моментъ македонските работи не че могатъ да отѣзътъ и разслабятъ усилията на Русия“.

„Tempus“ намира въ този интересъ на Русия причината, за гѣтъ нѣмската преса се по-каза не дълъ възбудена отъ появяванието на руската ескадра.

Като се повърши върху поведението на Европа, вѣстника порицава участниците на Берлинския конгресъ, за гѣтъ съ оставили неизпълненъ едно състояние на иѣщата, което по прѣдъ съзнателътъ сълъдътъ:

„Европа може да търпи прѣцъ бѣковъ единъ случай на историята, която доведе турците отъ самото същество на много въпросъ отъ високъ хуманитарен характеръ. Извънъ съвѣръти на историите, безъ да видятъ много дадетъ, помисляха да задоволятъ само единъ грубъ интересъ и едно безправнство двуличие. Такъвъ бѣше напримѣръ направлението, което даваше тогава на външната англиканска политика, подъ върховното ръководство на Биконфила, кърхъ Балзебубъ, чоеубъ, чо тою умръ и който об единъ отъ важните бѣзи на Берлинския конгресъ.

„Може би, авторитетъ на Берлинския трактатъ, безъ да видятъ много за посъдъвания и безъ да видятъ много дадетъ, помисляха да задоволятъ само единъ грубъ интересъ и едно безправнство двуличие. Такъвъ бѣше напримѣръ направлението, което даваше тогава на външната англиканска политика, подъ върховното ръководство на Биконфила, кърхъ Балзебубъ, чоеубъ, чо тою умръ и който об единъ отъ важните бѣзи на Берлинския конгресъ.“

Дадесе и петгодишна очинъ доказа, че Европа е наказана за своята непрѣдвидливостъ, за своята гламурнина, или за своя цинизъмъ. (По искънъ външнестът има отъ всичко по малко). Та изнѣзе въ непрѣдвидимъ страхъ отъ усложненія,

принчинит на конто то можеше пръбахне преди 25 години. Та още не е платила това, което е извършила".

Произшествията на Балканъ.

Pester Lloyd.

Бавно, но неотложно Балканският размирица кара силият къмъ мърки, до конто тъй по би желали да не прибъгват. Навистина, още не стала дума за някоя акция или намеса на силите, па и всичко правят, за да се отнеме заплатителното значение на всяка дипломатическа постежка, на всяка прѣдставителна мърка. Сигурно е, че изправишнето на руската флота във Ницца стана вследствие избуждането, което се прѣдизвика въ руското обществено мнение отъ убийството на Ростковски. Тръбование да се прѣдпремеищо, и по такъ начин достигна се извѣстно усълоене. Али същото не може да се търси за настроението въ Цариград и въ Македония, заподявяно е, че малката руска флота отъ една страна тури въ Беломорство турците, а отъ друга — насръди революционните елементи".

Отъ Цариград телеграфиратъ на „Werl Tagblatt":

„Поведението на Русия по аферата на Ростковски прѣдизвика общо възмущение въ турските кръгове, а отъжълъвъните на сultата общо негодование. Турскиятъ вѣстници даватъ ясно да се разбере, че най-посъщъ трбъда се да тури край на това, и печататъ адресъ на албанскитъ до сultата, конто искаатъ да се организиратъ и да се въоръжатъ, за да подвадятъ редовна война противъ чакътъ, съ конто само тъгъ могли да се мѣрятъ. Тукъ на драго срѣде би удовлетворихъ това желание, ако не се стraphахъ отъ протестъ на силите!".

А че силите не сѫ доволни отъ албанските редифи, вижда се отъ следната телеграма до Когт. Виген отъ Цариград:

„Съваниятъ наново редифи въ Приренъ държаватъ съ мено разводило и събрълъ по уличътъ. Християнското население е много загрижено. Тамоншнитъ консулъ напръвилъ съ постълка предъ мutesарица. По мъртвото на тауншийтъ мърдации кръгове, съваниятъ на албанските редифи баталонъ е една гръбка и една опаска мърка на Портата. Тъзи хора сѫ винати неизкори и наложни къмъ насилни, за какъвто примеръ ни даватъ насилника въ Крушеvo отъ единъ албански баталонъ извѣ, какъто и насилниятъ въ Приница и Преново. Общото мнение на всички искрени приятели на Турция е това, че Портата не трбъда отъ употребата албански баталони въ Македония, но да ги разпусне и да ги концентрира въ Албания.

„Die Zeit" пише:

Маршалъ Омер Ружди наша е уволнен. Обвиняватъ го въ бездѣлътъ. Неговото място било прѣдложено на Ехдемъ паша, но той се отказалъ по здравословни причини. Час главномандуващия на турските войски въ Македония назначени е Назъръ паша, който цѣли три години служилъ въ гвардейския полкъ въ Берлинъ. Ето говори за твъръ промъжъ „Zeit" казва: „Сегашните командиранти на турските войски въ Македония (Омеръ Ружди наша) е извѣ жертвата на руските искания. Той е уволнен и замѣстенъ съ Насъръ паша, който ёбъ „дъска рака" въ Халимъ паша. Хвалиятъ го като способенъ офицеръ. Но дѣ е туха подбудимътъ! Отъ турските гладии и уволнението Ружди наша сѫщо такъ се показва способенъ офицеръ, защото, дѣто се появи съ воиницъти си, накъко избрълъ българското население. Подобно ищо очакватъ и отъ Насъръ паша. Ако не изпълни това очакване, и него ще уволнатъ, но тогава не по руско желание!".

Гръцката печать за Крушеvo.

Гръцкиятъ вѣстници изнасятъ огнь и жупелъ върху вѣстнаницътъ — наречани отъ тѣхъ обикновено козиринъ убийци и разбойници — за дѣто съ били ужъ ограбили и изгорили — споредъ разпорътъ на гръцкия консулъ — града Крушеvo; самъ министъръ прѣдѣдателъ Рали, както съобщава въ „Акрополистъ" отъ 8 августъ,

„сѫобщиъ на прѣдѣдателъ на силите го лѣмътъ опустошението въ Крушеvo. Сълѣдъ завземането на градътъ, българскиятъ ордънничали на въздуха съ динамитъ грязатъ черква и училище, и изгорили 222 гръцки къщи; при това г. Рали прѣбывае, че много отъ гръцкитъ били наложени, а останалитъ били лишиени отъ насилия хѣлъ".

И—о ирония на сѫдбата! — на другия денъ

въ „Акрополистъ" печати донески отъ Биголя, отъ специални съ пратеникъ Филипинъ, конто очевидно опровергаватъ, сѫобщените на гръцкия пе- чатъ и обявяватъ въ лъжа г. Рали въ лицето на неговите консулъ. Его пакратко тези донески:

Биголя, 4 августъ. Слѣднахъ въ Биголя. Намирамъ се посрѣдъ грамаденъ воененъ кордонъ. Десетъ хиляди души войска. Огъ Крушеvo, за дѣто се отпари „Прѣблански митрополитъ", идватъ настърни извѣстия.

Около пладътъ докараха подъ силна стражъ 111 кръчумчани въ периги, уловени при прѣвъзмането на града. Повечето сѫа българи, младши гарци. Послѣднитъ веднага биоха освободени. Тъ разрази, че иматъ гръцка млада била разрумена отъ турския войска съдъръгъ прѣвъзмането на града. „Азъ съмъ владика безъ митрополия, безъ черква, безъ сдѣлки. Повѣръ дими и тѣла човѣкъ и на животъ, убиван и изгаряни, дадиши жени, посрѣдъ бѣгущи и стрѣлящи войници възбояхме въ града. Изгорени сѫ 366 гръцки къщи, 202 дюкани, чирката и митрополия" — каза владиката.

Биголя, 5 августъ. Автентични подробности за Крушеvo до прѣвъзмането отъ турците. Прѣвъзъ на 20 юли чухъ се гръмъ и никовъ „ура". Упълненътъ жители се скриха въ подземията. Чудо се бисне камбанъ отъ българската черква, а посети и отъ гръцката. Надъ конака се появиха огнени езици, западаха се и други къщи, въ коло живъхъ чиновници на се чуваше и често стрѣльба. Бомби не се хъркаха.

Най-напрѣдъ наявъзъ дебъ чети по 40 д., а септи други до 500 души, завеха мѣстата около казармата и се постави срѣнине. Въ това време други вѣстнаници разбиха пѣкъ дукини, възеха газъ и други подвластни ебъства, възеха и покараха тудумъ и подълъни казармати; сѫщо така падали и конака, чиновници се спасиха. Прѣвъзъ цѣлии другъ дѣлъ пристигаха вѣстнаници. На десетъ отвѣхи по гръцките къщи и западилъ си искаха пари, оружие и храна. Олдъливи (?) и пѣкъ къщи, но та єбъ частично въ границите. Други дружини се завеха съ укрѣване на града. Уредихъ главни полицейски и управителни комисии отъ двамъ гарци, двамъ мили и единъ възахъ. Събраха отъ 4 хиляди лири даръ. На 27 устроиха панаѓуда за падналитъ вѣстнаници.

Биголя, с. дата. На 30 юли дойде Бахтиъръ паша съ войска, артилерия, придвижена отъ Гърциански албански редифи баталонъ и много башибозуци отъ околнитъ турски села и прѣложи на вѣстнаници да се прѣдалатъ. Понеже тѣ не отговориха, почна се бомбардиранието на позиции, но гледатъ наадка въ града, а септи посрѣдъ нападнението на града. Слѣдъ малко противостоенето вѣстнаници се напуснаха града по невидими пѣтица.

Съ истинска радостъ жителите очакваха гли-замето на астеръ. Но какъ почало и трагично загубаждене! Навѣзътъ войска съ гръцката и башкозуцътъ отъ селата Авада, Велушинъ, Ново село и др. прѣдаде се на поддълъни, грабежъ и убийства. Чупъхъ врати на къщи и дукини плачъкосваха всичко и съпътили за пари, чи-сонии и склонъбънъ вѣща. Диво улавяте малкиятъ дѣца и западилъ майкътъ че єщъ ги убийтъ, ако не дадатъ пари. Обѣтъ наѣхъ на всички гръцки къщи и дукини. Цѣлии кориани стока се откарали отъ башибозуцътъ. Освѣтиятъ митрополитъ черква поднали се цѣлата чаршия и централната махала. Отъ българските разбийци се поддълъни, като близо до конака, болницата и петъ къщи и боякъни. Пѣтътъ отвѣхъ на края на града, пѣтътъ и поддълънието се прѣбръгъ по града. Което не можеше да отнесе, чупъхъ се отъ вѣнчаниците и изгараше. Най-посѣтъ въ четвъртъ вече ръчата позволи се на градзилътъ да вѣзгаѣтъ въ града, но пакъ напуснаха, защото пожарътъ сълѣзваше. До днесъ съ констатираи 43 убити и изгорени гарци, между които и докторъ Баталисъ.

Гръцките.

„Le Temps" въ послѣдния брой, въ статията подъ горния надписъ, кѣмъ по единъ достоинъ съ професия на гръцкия пътешественикъ, че по-късно също ще докаратъ дипломатически постижки, защото —

„точно какъ възможни сѫщътъ извѣстия отъ всички хуманини побуждени — Европа не може да стоятъ равнодушно, ако въ една иная часть води съ десетки възарваки борба, като опустошава стратишъ избръгъ отъ същински хиляди човѣкъ сѫщество, разорява села и градове и обираща въ гола пустиня сълънцето и океана"!

гледатъ на Европа, която отчасти е индиферентна и отчасти слѣднница.

Ала покрай неясното и заинтересованото същество, което създава гръцъ, тръбва да се изясни официалното настърение, което Гърция дава на Турция чрезъ хилдътъ гласове на общесътвеното мнѣніе и чрезъ формалнитъ декларации на г. Рали, министър-предѣдателъ.

Справедливо се възмущава човѣкъ — когато не е нито гръцъ, нито българинъ — отъ тази подълъни, която вариациона наимира у единъ народъ, бъдеща негова жертва. Байронъ би се зачерьвилъ отъ срамъ заради гърци, прители на турци, и не би отнѣлъ да умира за тѣхъ. Викторъ Хюго би требало да изличи една част отъ своятъ „Orientalies":

„Турци сѫ минали отъ тамъ! Всичко е развалини и скрѣбъ...

„Какъ искамъ? Хубаво момче, какво да дамъ?"...

„Бой мъгътъ да разрѣзъ твойтъ скрѣбъ?"...

„Или искамъ тази линия, синъ като твойтъ синъ очи?"...

„— Примателъ, казахъ гръцкото дѣте, казахъ момиче че синътъ очи:

„Искамъ главата на мойъ българинъ".

Байронъ и Хюго сѫхъ поети. И гърци сѫхъ бѣхи поети, но на вѣрмѣто си. Като дахоза на сѣта уроци отъ най-върмѣто цивилизация и посъни, тѣ не могатъ да получатъ такива отъ никого. Но прѣдъ всичко та съхъ гарци. И въ туй отношение тѣ даватъ на извѣстни народи — по-млади отъ тѣхъ, но конто по-скоро старѣятъ — единъ урокъ.

Да, истинъ е, че отъ хуманно мѣдъе гръцъ, като апелиратъ къмъ турски даслътии прѣтиъ бѣлгъръ, прѣдѣдатъ имъ отпарили. Едва ли прѣдъ нѣколко години тѣ апелиратъ къмъ Европа за помощъ, но Европа не исълъ даде. Сега тѣ се обратиха къмъ съвътъ традиционни угнетатели и го молятъ да бѣде достатъчно смѣлъ, за да удаши отъ кървъ българското вѣстнане — спроведливо само по себе си, но гибело за гръцките амбиции — което за вината би отнѣло „акедония отъ бѣхъ за елинското величие".

Рали направи казахъ на прѣдѣдателъ на вѣстнаници съ силъ, че той се чуди, като гледа на велики сили, че той се чуди, като гледа какъ Европа „прѣти на Турция да вземе енергични мѣрки". А официознитъ атински вѣстници извѣяватъ, че дѣйствително туринътъ е мнѣніе „велиздъмъчъ"...

Да, това поведение на Европа е мнѣніето на извѣстници и заодинъ говоримъ въ името на единъ „човѣкъ идѣалъ"; но пакъ и Гърци, иматъ сѫщо твой свое „човѣкъ сърдце" и свой „идѣалъ". Тѣ се привѣ да не прѣятъ никаква разлика между християнинъ и мухамеданинъ, ако този християнинъ не е гръцъ. Който не е Елинъ, не е гардъръ, не е Одринъ. Отъ Турция до Българинъ нѣма никаква чувствителна разлика въ тѣхътъ очи; съдъвамъ имъ само единъ инициалъ „и".

Вѣстникъ завѣрши статията съ обяснението, че това чувство се дължи на гръцките патротизъмъ и войната, че отъ прѣдѣдателъ на вѣстнаници се извѣжда съзнателно да напусне града.

Намѣба на синътъ.

„Ако се потвърдятъ извѣстията за разширенето на вѣстнането и въ Одринъ вилаетъ и на клането на християнинъ въ Одринъ, тръбва да дойде до съвѣтъ, че положението се е дошло и че е налице необходимостъ отъ написането на синъ. Добъгътъ отвѣхъ отъ българската граница, така че невъзможно бѣше единъ по-хълъ сношение между вѣстнаници бѣлгъръ и тѣхътъ съпътствици и вѣщества, събитията въ Одринъ вилаетъ се разгръжаватъ бѣдо Бѣлгъръ. При подобни обстоятелства едва ли може се извѣжда погранични конфликти, колкото и да се мѣжъ българското правителство да призове да минаватъ чрезъ за пограничната сълънчина линия отъ гръцките сили, които сѫ подписанъ Берлински договоръ, съ това значи че треба да съзнателно избѣгатъ националните държави, въ които размѣрътъ на синъ

По поводъ на подобниятъ атентатъ във вѣстникъ трънъ прѣ Кулесъ-Бургазъ, Pester Lloyd говори за другите по-нѣредъни атентати, за самото вѣстнане за отвѣтностъ и пропълъжъ:

„Както и да го вѣримъ и съчинъ, единъ е искъзъ, че на първо място Турция е виновата, за гѣрци апарханъ не само продължава, но и постоянно съ шири. Естественото е отъ този състояние на работъ не може да не се появятъ, и тѣ също ще докаратъ дипломатически постижки, защото —

„точно какъ възможни сѫщътъ извѣстия отъ всички хуманини побуждени — Европа не може да стоятъ равнодушно, ако въ една иная часть води съ десетки възарваки борба, като опустошава стратишъ избръгъ отъ същински хиляди човѣкъ сѫщество, разорява села и градове и обираща въ гола пустиня сълънцето и океана"!

Печатница Георги А. Ножаровъ — София.